

Tretia cesta

*Príbehy mužov a žien
prežívajúcich homosexuálnu náklonnosť*

slobodných i žijúcich v manželstve, zo Slovenska i zahraničia

Vitalij Luck

Uvedomujeme si, že téma homosexuality je veľmi zložitá a dnes tak často nepochopená, nepoznaná, odsúvaná, zveličovaná, neraz plná falošných pohľadov a skreslených predstáv. V tejto publikácii vám chceme poskytnúť pohľad pôvodný a neporušený, s poukázaním na východisko, ktoré nám ponúka Kristovo evanjelium. Ponúkame vám možnosť pozrieť sa na túto tému i cez osobné príbehy samotných mužov a žien.

Linka Valentín – pastoračná iniciatíva Gréckokatolíckej cirkvi od roku 1999

ÚVOD

KREŠŤANSKÉ PRIJATIE ĽUDÍ PREŽÍVAJÚCICH HOMOSEXUÁLNU NÁKLONNOSŤ

SVEDECTVÁ A PRÍBEHY Z OSOBNÉHO ŽIVOTA

Homosexualita – ľudská bieda, živorenie, alebo aj cesta k Bohu!? (Peter)

Rajské jablko (Ivan)

Boh je všetko (Juraj)

Uzdravenie je proces (Anna)

Tridsaťpäť rokov v homosexuálnych vzťahoch (Robin)

Milé moje deti a drahí rodičia (mama)

ROZHOVOR: CIRKEV MÁ BYŤ RODINOU PRE ĽUDÍ HOMOSEXUÁLNE CÍTIACICH

KONTAKTY

ÚVOD

Milí bratia a sestry,

držíte v rukách text, ktorý ponúka pomoc všetkým homosexuálne cítiacim osobám, ich príbuzným a známym, ktorým na nich záleží. Ježiš Kristus, Boží Syn, prišiel na zem človeka zachrániť a dať mu večný život. Zachrániť to, čo bolo stratené, a uzdravovať choré. Neprišiel odlomiť to, čo už bolo nalomené. Jeho radostná evanjeliová zvesť sa ponúka všetkým ľuďom až do konca čias.

Katolícka cirkev na Slovensku aj prostredníctvom aktivít Linky Valentín dáva najavo, že jej záleží na každom človeku, aj na homosexuálne cítiacom, bez ohľadu na to, či sa to niekomu páči, alebo nie. Cirkev nemá potrebu sa svojim postojom niekomu páčiť. Jednoducho je povolaná plniť poslanie, ktoré dostala. Majme teda pre nich otvorené srdce a nie odmietavý postoj a odsúdenie.

Aj súčasný Svätý Otec František pozýva všetkých katolíkov, ale predovšetkým ich pastierov, aby neváhali ísť a hľadať stratené ovečky, nech sú kdekokoľvek. Môžeme povedať, že ide o znamenia čias. Nech je teda aj táto publikácia svojim obsahom pomocou, nádejou a povzbudením všetkým homosexuálne cítiacim, ktorí hľadajú zmysel života a chcú svoj život, hoci aj cez mnohé námahy a úskalia, patriace k životu učeníkov, odovzdať Ježišovi Kristovi, nášmu Pánovi, ktorý svojou smrťou a zmŕtvychvstaním premohol raz a navždy sily temna, hriechu a smrti. Nech vás všetkých žehná Pán zo Siona po všetky dni vášho života!

+ vladyka Milan Lach SJ

pomocný biskup Prešovskej archiepie, predseda Subkomisie pre bioetiku KBS*

**od júna 2017 bol Svätým Ocom Františkom vymenovaný za apoštolského administrátora Ruténskej gréckokatolíckej eparchie Parma v USA (Pittsburská metropolitná cirkev)*

KREŠŤANSKÉ PRIJATIE ĽUDÍ PREŽÍVAJÚCICH HOMOSEXUÁLNU NÁKLONNOSŤ

Ak sa chceme zaoberať otázkou kresťanského prijatia ľudí prežívajúcich homosexuálnu náklonnosť, je potrebné porozumieť tejto téme, ako aj vedieť rozlišovať a poznať reálny stav ľudí s homosexuálnymi sklonmi aj u nás na Slovensku. Treba vedieť, že nie všetci ľudia s homosexuálnymi sklonmi žijú takto aktívne, pretože pre mnohých toto zistenie nie je ľahké, nestotožňujú sa s tým a hľadajú inú cestu. Dotyčný muž alebo žena prežíva homosexuálne cítenie ako nedobrovoľné, nechcené vnútorné utrpenie, ťažkosť a hľadá pomoc.

Naozaj je veľa tých, ktorí reálne v detstve či dospievaní pociťujú homosexuálne sklony bez toho, aby k tomu akýmkoľvek spôsobom prispeli, a bez toho, aby mali akúkoľvek homosexuálnu skúsenosť. Homosexuálne cítenie môže v sebe objaviť aj človek hlboko veriaci. Prevažná väčšina týchto ľudí nemôže za svoje homosexuálne cítenie. Aj keď si tento sklon človek väčšinou slobodne nezvolil, zostáva mu slobodné rozhodnutie podľahnúť tomuto sklonu, alebo odolať mu.

Je totiž rozdiel medzi samotným vnútorným prežívaním človeka a jeho postojom k tomu, čo prežíva.

- a) **Homosexuálne skutky** (homosexuálna aktivita) – sú jednoznačne hriechom a namierené proti ľudskej prirodzenosti.
- b) **Homosexuálne cítenie** – bez prechodu k aktívnym homosexuálnym skutkom nie je hriechom, a teda nevyklučuje u človeka možnosť praktizovať kresťanský život. Samotným homosexuálnym cítením, bez prechodu k hriešnym homosexuálnym skutkom, človek nie je pred Bohom hriešny, nenachádza sa pred ním v stave hriechu.

„Treba vedieť, že

nie všetci ľudia

s homosexuálnymi

sklonmi žijú aktívne

homosexuálne.“

Jestvujú dva zásadne odlišné druhy pomoci ľuďom s homosexuálnymi sklonmi:

1. **Terapeutické poslanie** – zamerané nie na zmenu

smerovania sexuálnej príťažlivosti, ale na snahu rozvinúť nerozvinutý zmysel pohlavnej identity. Veda a viera si neodporujú, ale navzájom sa dopĺňajú.

2. **Kresťanské poslanie** – znamená sprevádzať človeka s homosexuálnym cítením k Bohu a pomôcť mu nájsť jeho vzťah s ním, svoje miesto v živote, v Cirkvi, a to bez ohľadu na možnosť alebo nemožnosť zmeny citenia v sexuálnej oblasti. Spása človeka nezávisí od jeho sexuálneho citenia, ale od jeho vzťahu k Bohu. Aj títo ľudia sú stворení nie pre život v opustenosti a prázdnote, ale pre život v hlbokom spojení s Kristom a Cirkvou. Praktizovanie viery prináša ľuďom schopnosť dávať sa, darovať seba, rozvinúť svoju osobnosť, svoju jedinečnosť, a tým majú títo ľudia možnosť spoznať samých seba vo všetkých rozmeroch, a to práve formou sebarealizácie s pomocou Božej milosti tým, že budú žiť podľa Božieho plánu.

V kresťanskom druhu pomoci sú dôležité dva prístupy:

- a) **Povzbudiť človeka**, aby spolupracoval s Božou milosťou pre život v pohlavnej čistote. **Cieľom alebo naplnením života nie je sexualita, ale duchovný rast človeka ako Božieho dieťaťa.** To znamená, že človek je bytosť povolaná žiť vo vzťahu lásky s Bohom. Zároveň je povolaný deliť sa o Božiu lásku s inými ľuďmi cestou sebadarovania (pozri Mt 22, 37 – 40).

To je vryté hlboko do jeho vnútra a iba v tom človek nájde svoje naplnenie.

- b) **Sústrediť sa na človeka**, nie na homosexuálne cítenie. A to preto, aby nás to neodradilo od pomoci a aby sme sa nepozerali na nich ako na oponentov, ale ako na našich bratov a sestry.

Nesmieme hodnotiť ľudí podľa ich zranení alebo podľa toho, čo prežívajú, ale máme na nich pozeráť Kristovými očami. Sú to ľudia, za ktorých Kristus zomrel, a Boh chce ich spásu. Každý človek má dôstojnosť a hodnotu, pretože je stvorený na Boží obraz. Boh nemiluje nikoho menej len preto, že je zranený a prežíva osobné ťažkosti. Božia láska sa vždy a všade ponúka tým, ktorí sú otvorení ju prijať.

Svätý Ján Mária Vianney nám zanechal v tejto súvislosti hlbokú myšlienku: „**Svätci nezačali všetci dobre, ale všetci dobre skončili.**“

V našej spoločnosti sa najčastejšie stretávame s nesprávnymi pohľadmi dvoch odlišných skupín ľudí:

Konzervatívci považujú homosexuálnu aktivitu na

„... **sústrediť sa na človeka, nie na homosexuálne cítenie.**“

jednej strane za morálne zlú, na druhej strane však prechádzajú okolo týchto ľudí bezradne. Nevedia, ako im pomôcť.

Vedia len, že Cirkev považuje homosexuálnu aktivitu za hriech, no iné argumenty ani rozlíšenie nepoznajú. Nedokážu pochopiť týchto ľudí – ich pocity, odmietanie a odsudzovanie spoločnosťou, ako i to, že sa cítia zranení. Je to spôsobené ich nevedomosťou, ba aj nezaujmom pochopiť tieto ťažkosti. Pasívnym postojom a svojím posudzovaním týchto ľudí ďalej zraňujú.

Liberáli považujú homosexuálnu náklonnosť za normálnu. Vyžívajú sa v „tolerancii“, čím sa, práve naopak, na ľudí s homosexuálnym cítením previňujú. Ideologicky „zafarbenými okuliarmi“ predstavujú homosexuálny spôsob života ako „radostný“. Pokiaľ však človeka okolie takto prijíma a on takto aj žije, dostáva sa do problémov. Za pokúšením po homosexuálnom spôsobe života sa totiž skrýva nenaplnená potreba pravej lásky. Od homosexuálnej aktivity človek očakáva, a tvrdia mu to i „liberáli“ okolo neho, že bude zaručene šťastný. No emocionálne a duševné problémy tu stále sú a on, namiesto sľubovaného šťastia, sa stáva nešťastným. Spočiatku počúva lákavé slová, ale nakoniec ostáva len tvrdá realita: „Si sám, zostávaš sám!“

Liberálny postoj v skutočnosti vedie týchto ľudí do hlbokého osamotení s ich ťažkosťami, lebo sa tým nerieši podstata ich problému. Prakticky ich udržiava v omyle

a klamstve. Práve preto je medzi nimi toľko nešťastia a samovrážd.

Homosexuálny spôsob života je spojený nielen s vyšším výskytom samovrážd, ale aj s depresiami a závislosťou od alkoholu alebo drog. U mnohých ľudí je homosexualita sprevádzaná aj nenávisťou voči sebe samému. Homosexuálne skutky vyvolávajú nedôveru a spôsobujú žiarlivosť. Mnoho homosexuálnych aktivistov súčasne trpí nestálosťou vzťahov a častým striedaním sexuálnych partnerov, nehovoriac už o zdravotných rizikách, pohlavných chorobách a rôznych psychických ťažkostiach, ktoré sa po čase dostavia. Všetko to vedie k povrchnosti, prázdnote a k životu vlastného egoizmu.

Svojím aktívnym homosexuálnym spôsobom života a jeho propagáciou ohrozujú správne ponímanie rodiny. Preto sú homosexuálne skutky nebezpečné a škodlivé nielen pre tých, ktorí ich praktizujú, ale aj pre ďalší vývoj rodiny a spoločnosti. Taktiež sa zamlčujú súvislosti medzi sexuálnym správaním a populačnou krízou.

Obidve tieto, aj keď odlišné skupiny, nechávajú ľudí s homosexuálnymi sklonmi a ich ťažkosťami osamotených. Nečinnosť prvej skupiny je preto rovnako falošná ako nadšenie tej druhej.

Cesta Cirkvi je tretia cesta, a to nová cesta pastorácie ľudí s homosexuálnym cítením. Na jednej strane vychádza z katolíckej nauky, ako je prezentovaná v dokumentoch,

a na strane druhej z dnešných poznatkov psychológie. **Potrebuje novú evanjelizáciu!**

Katechizmus Katolíckej cirkvi nám jasne hovorí, že týchto ľudí treba prijímať s úctou, súcitom a jemnosťou a vyhýbať sa akémukoľvek náznaku nespravodlivej diskriminácie voči nim. Iba to, čo je pravdivé, môže byť aj pastoračné. Pritom platí, že cestou pastorácie, uzdravenia a spásy je jedine **pravda**.

Takmer nikto na Slovensku si neuvedomuje, že tu nemáme len niekoľkých aktivistov, ktorí vystupujú a kričia po námestiach, ale aj tých, ktorí týmto stavom trpia dobrovoľne a hľadajú inú cestu. A práve na tých, verných Kristovi, neraz zabúdame?! Takmer sa nerozlišuje medzi aktivistami za homosexualitu a tými, ktorí bojujú o svoju vernosť Kristovi takmer každý deň. Na tých, ktorí často trpia sami a dobrovoľne v tomto stave, lebo majú strach otvoriť sa, majú pocit hanby, previnenia, hnevu, ale aj krivdy, a nevedia, komu by mohli o sebe povedať a kde hľadať pomoc. Nedostatok informácií a strach z nepoznaného vytvárajú u ľudí predsudky a veľké bloky, čo ich núti neuvážene konať.

Vie sa niekto aspoň trochu priblížiť k ľuďom, ktorí žijú bez partnera a v spoločenstve sa cítia sami, kým ostatní

hovorí len o manželstve, deťoch, rodine? Chce im niekto pomôcť tým, že si ich vypočuje a bude sa im snažiť pomôcť v bolesti, ktorú prežívajú? Aspoň vidíme, ako málo lásky je v nás ľuďoch. Modlí sa niekto za nich? Skúsme ich niesť v modlitbe a osvojiť si Ježišov pohľad.

Ľudia s homosexuálnym cítením majú hlad po skutočnej láske, ktorej sa im v ich živote nedostalo. O to smutnejšie je konštatovanie, že často jediným miestom, kde títo ľudia môžu zažiť aké-také prijatie, pozornosť a záujem, je aktívne homosexuálne prostredie, ktoré ich však odsúva od pomoci a naplnenia ich skutočných potrieb. Každé zľahčovanie, ľahostajnosť, nevedomosť a nezáujem o ťažkosti ľudí s homosexuálnymi sklonmi, či každý výsmech z ich súženia, sú preto kruté a nekresťanské. Práve týmto nesprávnym postojom ich ľudia okolo nich priam vháňajú do aktívneho homosexuálneho svetského prostredia. Tí istí ľudia potom radi posudzujú, odsudzujú a len teoreticky poukazujú na to, že je to nesprávne. Sami sa však nesnažia prinášať kresťanské posolstvo lásky a nádeje medzi týchto ľudí.

Kresťania by mali používať Sväté písmo tak, aby prinášali nádej, a nie aby odsudzovali alebo varovne dvíhali prst. Často to však tak nie je. Príkladom toho je aj skutočnosť, že mnohí ľudia, aj homosexuálne citiaci, opakovane počuli verše z Prvého listu svätého apoštola Pavla Korinťanom: „Neviete, že nespravodliví nebudú dedičmi

Božieho kráľovstva? Nemýľte sa: ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani chlipníci, ani súložníci mužov, ani zloději, ani chamtivci, ani opilci, ani utŕhači, ani lupiči nebudú dedičmi Božieho kráľovstva“ (1 Kor 6, 9 – 10). Čiže sú tu spomenutí aj tí, ktorí praktizujú **homosexuálne skutky**. Bolo by však žalosťne málo poukázať iba na to a nič viac pre nich neurobiť. Prítom sa takmer nepoužíva nasledujúci verš, ktorý hovorí: „**A niektorí ste toto boli. Ale obmyli ste sa, boli ste posvätení, boli ste ospravedlnení v mene Pána Ježiša Krista a v Duchu nášho Boha**“ (1 Kor 6, 11). Tento verš, to sú slová nádeje na zmenu. Kresťania majú žiť ako ľudia nádeje. Nádej nezávisí od životných okolností, moderných trendov, ani od našich pocitov. Naša nádej je založená jedine na Kristovom vzkriesení. Len jednota s Kristom je trvalou nádejou!

„**V nádeji sa radujte, v súžení buďte trpezliví, v modlitbe vytrvalí**“ (Rim 12, 12). Radosť je Božia prítomnosť v nás, že náš život má zmysel a smeruje k večnému životu.

Ľudia s homosexuálnym cítením potrebujú Boha, aby našli nádej. Pretože nádej je očakávaním slúbeného stretnutia s Bohom.

Kresťania sú vyzvaní k tomu, aby im sprostredkovali nádej – svedectvo o možnosti zmeny, aby poskytli týmto ľuďom starostlivosť o ich duše a dodali im odvahu k viere v Ježiša Krista, Pána a Spasiteľa, a ku zmene životného štýlu v súlade s Božími prikázaniami. Príliš často však ľudia,

aj kresťania, kladú na nich také požiadavky, ktoré nikto nemôže splniť. Netolerujú ani tých, ktorí sa potkli na ceste k zmene. Zmena musí nastať teraz, hneď a musí byť úplná. Čokoľvek iné sa považuje za nehodné Boha. Mnohí sa tak vzdávajú – rezignujú, pretože sa snažia splniť nezmyselné požiadavky a zlyhávajú. **Sväté písmo však jasne opisuje zmenu ako posvätenie, ako proces dozrievania.**

Každý človek je povolaný k životu lásky v čistote a seabadarovaní. Ak sa pre čistotu človek s homosexuálnym cítením rozhodne, a to z lásky ku Kristovi a vo viere v Božie prikázania, tak sa práve preto môže stať veľkým svätcom a my všetci sa môžeme len skloniť pred veľkosťou tohto človeka. Keď Cirkev pozýva ľudí s homosexuálnymi sklonmi, aby nasledovali Krista vo svojom stave, potom sa **pre človeka, ktorý sa takto rozhodne žiť a žije podľa návodu Kristovho evanjelia**, prežívanie homosexuálnych sklonov stáva stavom, v ktorom je povolaný ku svätosti. Je to cesta nasledovania Krista, ktorý aj týmto ľuďom hovorí: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma**“ (Mk 8, 34).

Už na počiatku dejín spásy hovorí Pán Mojžišovi: „**Hovor celej izraelskej pospolitosti a povedz im: Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!**“ (Lv 19, 2). Ak hovoríme o svätosti, treba pamätať aj na slová apoštola:

„**Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána**“ (Heb 12, 14).

To znamená, že k svätosti je povolaný každý človek, lebo vidieť Pána znamená dosiahnuť spasu. A podľa slov Písma Boh chce, aby všetci ľudia boli spasení. Svätý sa dá preložiť aj ako posvätený. To, čo je posvätené, patrí Bohu. Každý pokrstný bol samotným krstom posvätený, čiže zasvätený Bohu, a v momente krstu je Bohom vyvolený. Našou úlohou, našou osobnou misiou, na ktorú nás pozýva Boh tým, že si nás vyvolil, je však svätosť. Svätosť zjednoteného Božieho ľudu, jednej Božej rodiny, rodiny Božích detí. Pozvánkou ku svätosti nás teda Boh volá, aby sme dosiahli a vytvorili jednotu a spoločenstvo s ním, s Presväťou Trojicou, Bohorodičkou, anjelmi a so všetkými svätými. Svätosťou života Boh pozýva, volá k sebe.

Niekomu možno v tejto chvíli napadne: „Čože? ‚Homosexuáli‘ v nebi?“

Nie, iba svätí ľudia, ktorí napriek týmto sexuálnym a niektorým iným neprirodzeným sklonom milovali Boha z celého srdca a zo všetkých síl podľa miery milosti a nenasledovali tieto sklony. **Človek nie je nezávislá bytosť. Naša sloboda nie je bezhraničná. Človek sa stáva otrokom hriechu, alebo je slobodný v Kristovi. Bez spojenia s Kristom iná možnosť pre človeka na ceste za skutočnou slobodou neexistuje.** Životom v čistote človek vyzrieva a nadobúda vnútorný pokoj. Čistota nám prináša úžasné poznanie, že vychádzame zo seba a začíname si všímať ľudí okolo seba. Myslíme na druhých. Čistota nám

ľuďom nie je darovaná, tá sa musí vybojovať. Dôležité je preto nestratiť odvalu kvôli vlastným zlyhaniu a pádom. Treba sa vyzbrojiť trpezlivosťou. **Boj o našu čistotu bude trvať celý život, ale odmena zaň bude trvať celú večnosť. Pokora je tiež jediným prostriedkom, ako si možno udržať a udržať svätú čistotu.** Len ojazstne pokorný človek môže byť a bude naozaj čistý. A ak vytrváme v pokore, ostaneme i v Božej milosti.

Naisto máme aj kanonizovaných svätcov, ktorí prostredníctvom tohto zápasu našli cestu k pokore a veľkej svätosti milosťou Svätého Ducha.

Potrebuje len pochopiť, že pre ľudí s homosexuálnymi sklonmi, ktorí sa takto rozhodli a zvolili si život v čistote, sú veľkými prekážkami izolácia a osamotenosť. Nijaký človek však nemôže žiť bez lásky. Cirkev preto **„Nijaký človek však má byť rodinou pre ľudí s homosexuálnym cítením. nemôže žiť bez lásky.“** A povedzme si otvorene, že v súčasnosti sme od tohto kroku ešte pomerne vzdialení.

Preto si všetci ľudia, kresťanské cirkvi aj celá naša spoločnosť, majú plne uvedomiť svoju zodpovednosť za týchto ľudí – našich bratov a sestry.

Cirkev a kresťania majú za úlohu vo svojej službe Bohu a každému človeku otvárať cestu k obráteniu, pokániu, sú povolaní k pastoračnej službe a k duchovnému uzdrave-

niu. Boh je láska a kresťania by sa preto mali modliť za všetkých ľudí a priať im spásu. Na druhej strane sa však nesmú báť pomenovať hriechom to, čo hriechom je, a to predovšetkým preto, aby tí, ktorí mu podľahli, našli cestu k Bohu a ku spásu. A ak niekto pozná Boha v tajomstve jeho milosrdenstva, vie, že jeho vôľa má na zreteli výlučne dobro človeka.

Aký postoj zaujať k tým ľuďom, ktorí praktizujú homosexuálne skutky?

V každom prípade, aj pre nás všetkých vo vzťahu k tým ľuďom, ktorí žijú homosexuálne aktívne, platia slová svätého Augustína: „**Hriech treba nenávidieť, ale hriešnika máme milovať.**“ Boh totiž ospravedlní hriešnika, nie však hriech. **Priať človeka ešte neznamená súhlasiť s jeho správaním, názorom. To sú dve rozdielne veci.**

Dôležité je preto modliť sa za týchto ľudí a vedieť, že Boh na nich ani nezanevrel, ani nezabudol, ale že si hľadá cestu aj k nim. A raz príde aj v ich živote k udalosti, keď sa ich srdca dotkne Božia milosť. A len Boh vie, kedy bude najvhodnejšia chvíľa. Máme im preukazovať lásku, komunikovať s nimi, poskytnúť im prijatie, ale je dobré a potrebné, aby vedeli, že nesúhlasíme s tým, ako žijú. A tiež nech oni poznajú a vedia o tom, že viera v Boha je pre nás dôležitá, nevyhnutná, ako aj kresťanské hodnoty, ktoré vyznávame, a nech sám náš život, aj v ich prítomnosti, svedčí o tom, čo milujeme a na čom nám záleží.

Homosexualita je zranenie. To je najvýstižnejší výraz, vyjadrujúci podstatu alebo pozadie homosexuálneho sklonu. Je stavom nedokončeného rozvoja osobnosti po emocionálnej stránke a stavom nenaplnenej potreby lásky vo vzťahu s osobou rovnakého pohlavia. **Homosexuálne sklony sú následkom problémov vo vzťahoch.** Homosexualita je záležitosťou, výsledkom narušených, zlomených, nedostatočných, zranených vzťahov.

Homosexualitu nezapríčiňuje jediný faktor, ale rôzne psycho-sociálne faktory. Tie, ktoré majú podstatný vplyv na vývoj homosexuálnych sklonov, možno zahrnúť do štyroch skupín:

1. **rodinné vplyvy** (nedostatočný osobný vzťah medzi rodičom a dieťaťom)
2. **rovesnícke vzťahy** (neprijatie rovesníkmi, pochybnosti o sebe)
3. **sexuálne zneužitie** (predovšetkým v detstve alebo dospievaní)
4. **sklamanie v láske** (v súvislosti so vzťahom k opačnému pohlaviu)

To, čo hľadá muž v homosexuálnom vzťahu, je väčšinou to, čo mal získať vo vzťahu od svojho otca, a podobne aj žena vo vzťahu od svojej matky. Muž, ktorý sám seba vníma ako „homosexuála“, často hľadá v inom

mužovi mužnosť, ktorú v sebe nemohol rozvinúť. Zlyhala tu rola, úloha, vzor otca a muža, či matky, ženy. Dieťa v neskoršom období nedokáže citovo dozrieť, prijať túto úlohu a identifikovať sa s rodičom rovnakého pohlavia.

Chlapec hľadá prepojenie s otcom, a tým prepojenie so svetom mužov. Túži po hlbokom, láskyplnom puto so svojím otcom. Keď otca pocíti ako ľahostajného, emocionálne nedostupného, nezaujímavého, chladného a odmietavého, chýbajúceho, zlyhávajúceho alebo násilníckeho, môže sa stať, že tým sa chlapec zraní a hlboko dotknutý sa stiahne do úzadia, pričom si začína vytvárať svoj vlastný, vnútorný, virtuálny svet, v ktorom sa nachádza. Hovoríme tu o „defenzívnom (obranom) odpájaní sa“. Je to vnútorný ústup od otca a tým od sveta mužov, ktorý predstavuje rozhodujúcu výhybku pre homosexuálny vývoj. K tomuto stavu môže ešte prispieť aj dominantná, úzkostlivá alebo príliš starostlivá matka.

Chlapec potrebuje priateľstvo a väzby s inými mladými mužmi. O tom, ako byť mužom, sa muž nenaučí v izolovanosti od mužov, ani z kníh, ale od iných mužov, priateľov, bratov, keď je v ich spoločenstve. Rany, ktoré sa vytvorili, majú totiž pôvod v nízkej sebaúcte a v odmietnutí zo strany otca, mužov a chlapcov. Jeho prirodzená potreba tak nie je uspokojená a vnútorná hladavá bolesť pretrváva. Tí, čo majú nenaplnené emocionálne potreby a zranenia, s vysokou pravdepodobnosťou nenájdu naplnenie v tom, že si

osvoja „homosexuálny životný štýl“. V skutočnosti „homosexuálny životný štýl“ spôsobí, že mnohé z týchto nenaplnených emocionálnych potrieb a zranení sa postupom času ešte prehĺbia a zhoršia. A táto nespokojnosť pri tomto „štýle“ ústi ďalej k promiskuite a nezriadenému životu.

Potrebné je vedieť, o čom možno neviete, že v homosexuálnom vzťahu nie je možná vernosť! Každý človek s homosexuálnym cítením, pokiaľ žije homosexuálne aktívne, je nútený žiť, a aj žije promiskuitne, pretože inak v týchto vzťahoch nevie, nemôže a nedokáže fungovať. Takýto postoj vnáša do duše človeka pocit bezvýchodiskového riešenia problému. A tak sa títo ľudia, ktorí praktizujú homosexuálne skutky, dostávajú akoby do začarovaného kruhu a postupne strácajú zmysel a cieľ svojho života. Ranu ranou totiž nikdy nemožno zahojiť. A to, čo je proti ľudskej prirodzenosti, je aj proti ľudskému šťastiu a životu človeka vôbec.

Je to „bludička“, ktorá človeka nemôže naplniť, len postupne ničí jeho život a hodnoty v ňom. Homosexuálne skutky preto nikdy nenaplnia život človeka. A to nie preto, že to povedal nejaký farár, alebo že to Cirkev tak chce, ale preto, že to nefunguje.

Sexuálnym správaním sa neuzdravujú nenaplnené potreby a zranenia. Za homosexuálnymi sklonmi sa totiž skrýva túžba po naplnení neuspokojených emocionálnych potrieb a potreba po skutočnej láske.

Túto hľadajúcu túžbu a potrebu sa týmto ľuďom nedarí naplniť v homosexuálnych vzťahoch, pretože to nie je možné. Túto túžbu, potrebu je možné naplniť iba nesexuálnym spôsobom, budovaním dobrých vzťahov, „*Túto túžbu, potrebu je možné naplniť iba nesexuálnym spôsobom, pretože pôvod tejto túžby a z nej vyplývajúcich potrieb je nesexuálny.* Potrebné je povzbudiť človeka, aby spolupracoval s Božou milosťou pre život v pohlavnej čistote. Životom v čistote človek vyzrieva a nadobúda vnútorný pokoj.

Naše najhlbšie túžby môže uspokojiť a naplniť len to, čo je trvalé, a teda iba Boh, jeho láska a priateľstvo s ním. Pokiaľ sú neuspokojené potreby človeka napĺňané, títo ľudia sa s homosexualitou ľahšie vyrovnajú a prichádza k uzdraveniu emocionálnych zranení. Cieľom každého uzdravenia je nasledovať Krista svojím životom. Bez skúsenosti rodičovskej lásky a bez skúsenosti lásky Božej nemôže nijaký človek poznať svoju vlastnú cestu a porozumieť jej. Nikto totiž neprichádza na tento svet

so schopnosťou milovať samého seba. **Ak niekto nezažil lásku, nemá vedomie vlastnej hodnoty.** Povedomie vlastnej hodnoty pochádza práve z vedomia, že sme milovaní. Skutočné uzdravenie má úspech vtedy, keď títo ľudia spoznajú pravdu sami o sebe a spoznajú i zakúsia Božiu lásku skrze iných ľudí. Iba keď spoznáme a zakúsime Boha ako lásku, môžeme začať skutočne žiť pre druhých a spoznať svoje povolanie. Inak sme zotročovaní strachom a svojím ja, strachom pred budúcnosťou, strachom pred akousi radikálnou zmenou, strachom pred obetou a stratením niečoho cenného. Povolanie sa rodí zo zážitku radosti a naplnenia. Je to nájdenie zmyslu života, ktorý spočíva v láske. Pamätajme vždy na to, že náš ľudský život naberá svoju plnosť len vo vzťahoch.

Muži a ženy musia objaviť to, kým sú, pretože to má podstatný vplyv na správne fungovanie našich rodín a celej spoločnosti.

Čo treba chápať pod pojmom zmena a uzdravenie v oblasti homosexuality?

Duchovný život nie je možný bez rozhodnutia kresťana žiť podľa evanjeliových zásad, prikázaní a bez úprimného pokánia pri ich porušení alebo nedodržiavaní. Ak toho niet, ak nepamätáme na prikázania a plníme len vonkajšie cirkevné obyčaje a obrady, ak nezápasíme so závisťou, slávybažnosťou, neprajníctvom, egoizmom a inými vášňami, ktorých je veľmi veľa, keď sa, ako si myslíme, kajáme, no potom

pokojne pokračujeme tak ako predtým, tak v skutočnosti sa v nás žiadna duchovná premena nemôže uskutočniť.

Z morálno-teologického hľadiska je obrátenie človeka a spojenie s Kristom v modlitbe potrebnéjšie než zmena sexuálneho cítenia. Obrat človeka k čistote a cudnému životu je podstatnejší a je významnejšou formou premeny.

V kresťanskom chápaní je dôležitejšia premena človeka, ktorý sa rozhodol žiť a žije v súlade s vierou a vyznáva hodnoty a poslanstvo evanjelia, než zmena sexuálneho cítenia.

Spása človeka totiž nezávisí od sexuálneho cítenia, ale od nášho vzťahu s Bohom.

V centre poslania Cirkvi je preto dôležité obrátenie človeka, jeho viera a život podľa evanjelia. Veď Kristus je tu pre každého človeka a aj zomrel za každého. Kto verí evanjeliu a snaží sa žiť podľa neho – prijme ho, patrí do Cirkvi. Robiť preto z uzdravenia chápaného ako zmenu smerom k heterosexuálnemu cíteniu „podmienku“ je nemysliteľné, lebo aj podľa vyjadrení odborníkov je to síce možné, ale nie v každom prípade. Tí, ktorí dosiahli heterosexuálnu funkčnosť, uvádzajú, že niekedy majú aj oni homosexuálne pokušenie, ktoré však už nemá silnú intenzitu a dokážu ho zvládnuť.

Kresťania nedostali sľub, že sa sexuálne pokušenia vo všetkých ich formách skončia. Úspech sa nedefinuje ako úplné odstránenie pokušenia. Dostali pevnú nádej, že tí,

ktorí vydržia do konca, budú spasení (pozri Mt 24, 13).

Pre uzdravenie nie je dôležité, či v človeku ešte je prítomné samotné homosexuálne cítenie, alebo nie, lebo to pred Bohom nie je hriešne (iba homosexuálne skutky sú hriešne). **Pre uzdravenie je dôležité, aby sa človek stotožnil s pravdou o sebe, zvládol svoj život s pomocou milosti Svätého Ducha, nežil aktívne homosexuálne (pokiaľ tak žil), a aby sa rozhodol pre Pána (aj keď nepraktizoval homosexuálne skutky) a nasledoval ho svojím životom.**

Uzdravovanie však nie je cieľ, ale len prostriedok, ktorý privádza človeka k nasledovaniu Krista a k vydávaniu svedectva o tom, že Ježiš je Pán. **Cieľom každého uzdravenia je nasledovať Ježiša.** Len vtedy je uzdravenie úplné. Lebo nie je to telesné uzdravenie, ktoré prináša do duše človeka pokoj a radosť, ale rozhodnutie nasledovať Ježiša Krista svojím životom. **To je tá cesta ku svätosti života.** Kedykoľvek Pán uzdraví človeka, vždy ho vyzýva aj k tomu, aby ho nasledoval.

V evanjeliu sa spomína, ako Ježiš vchádzal do ktorejkoľvek dediny a oproti nemu išlo desať malomocných mužov. Zďaleka zastali a hlasne kričali: „Ježišu, učiteľ, zmiluj sa nad nami!“ Keď ich uvidel, povedal: „Chodte, ukážte sa kňazom!“ A ako šli, boli očistení. Len čo jeden z nich spozoroval, že je uzdravený, vrátil sa a veľkým hlasom velebil Boha. Padol na tvár Ježišovi k nohám a ďakoval mu; a bol to Samaritán. Ježiš na to povedal: „Neočistilo sa ich desať?

A tí deviati sú kde? Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu?“ A jemu povedal: „Vstaň a choď, tvoja viera ťa uzdravila“ (porov. Lk 17, 12 – 19).

Tí deviati, ktorých Ježiš uzdravil, neboli úplne uzdravení, lebo ho nenásledovali svojím životom. Preto sa Ježiš opýtal: „Kde sú tí deviati?“ Ježišovi totiž nejde len o telesné uzdravenie človeka, ale najmä o uzdravenie duše.

Boh chce uzdraviť každého, ale možno nie tak, ako si to my sami predstavujeme. **Boh možno neuzdraví niekoho v oblasti homosexuality tým, že mu odníme homosexuálne cítenie a zmení na heterosexuálne, ale ho zahrnie pokojom a odovzdanosťou do jeho vôle, a tým ho uzdraví.** Boh tiež môže urobiť čosi úplne nečakané a uzdraviť úplne inú oblasť nášho života, a tým človeka uzdraví.

Pokiaľ sa budete na ceste uzdravovania prihovárať cez modlitbu k Bohu, povedzte mu a proste ho, **aby vás uzdravil podľa svojej vôle.**

Všetci ľudia s homosexuálnymi sklonmi sú vnútorne zranení, a to bez ohľadu na to, či žijú, alebo nežijú homosexuálne aktívne. Preto všetci títo ľudia potrebujú uzdravenie a jedine to im môže skutočne pomôcť.

Svätá Terézia z Avily nám v tejto súvislosti zanechala veľmi hlbokú myšlienku:

„Pokora je liek na všetky naše rany. Pokiaľ ju máme skutočnú, prijme nás Božský lekár a nakoniec nás uzdraví.“

Dnes sa možno zdajú niektoré šírené a nám podsúvané falošné ideológie silné, ale pamätajme na to, že Boh nie je v tejto sile, ale Boh je v pravde. A Božia pravda je tá, ktorá bude mať nakoniec posledné slovo.

Pravdu možno uväzniť, ale nemožno ju premôcť, ani nad ňou zvíťaziť. Všetci teda potrebujeme mocne stáť na základoch pravdy, lebo prímerie medzi dobrom a zlom je nemožné. A ak sa človek odtrhne od Krista, zostáva sám, nenaplnený a prázdny...

„A vzývaj ma v čase súženia: ja ťa zachránim a ty mi úctu vzdáš“ (Ž 50, 15).

otec **Vitalij Luck** za Linku Valentín

SVEDECTVÁ A PRÍBEHY Z OSOBNÉHO ŽIVOTA

Homosexualita – ľudská bieda, živorenie, alebo aj cesta k Bohu!?

Ak by som mal niečo napísať aj o tom, ako by mali kňazi pristupovať k homosexuálne cítiacim, ktorí sa im s týmto problémom zdôveria, či už pri svätej spovedi, alebo pri inom rozhovore, musím najprv napísať niečo o sebe, o svojich postrechoch, ranách a skúsenostiach. No aj o chápaní Svätého písma – v počutej alebo čítanej forme.

Mám už 38 rokov, takže s vedomím, že som homosexuálne cítiaci, žijem už viac ako 20 rokov. Prvé moje pstrehy o svojej odlišnosti som registroval na strednej škole. Nemal som záujem vystrájať cez prestávky so spolužiakmi, dobiedzať do dievčat, robiť im návrhy a potom sa chvastať so skúsenosťami, ktoré často neboli pravdivé. Radšej som bol v spoločnosti dievčat, ale nie tých extravagantných, ktoré rady upúťavali pohľady chlapcov, ale tých menej nápadných, skromnejších a zodpovednejších. Taktiež na diskotékach a zábavách, ale aj na uliciach som si viac všim mal chlapcov a mladých mužov. Neraz som zatúžil aj po bližšom zoznámení a ich spoločnosti, čo v mnohých prípadoch nebolo, pravda, možné. Zistenie mojej odlišnosti, to pravé zistenie – plnšie uvedomenie si toho, čo prežívam a čo všetko mi to prináša, prišlo okolo dvadsiateho roku ži-

vota, v čase základnej vojenskej služby. Dovtedy sa mi zdalo, myslel som si, že to je len v období dospievania, v čase nezrelosti, že človek nemá ešte usporiadané hormóny. Na základnej vojenskej službe som bol v čase totality. Homosexualita vtedy bola veľké „tabu“, alebo skôr, lepšie povedané, „neexistovala“. Takže zostávalo mi len sa ukrývať.

Doma po návrate z vojny to bolo podobné. Snažil som sa nijako neprejsť, na coming out (proces vyrovnávania sa s tým) som ani nepomyslel, snažil som sa všelijako zamestnávať, len aby som nad tým nerozmýšľal. Môj údel mi však riadne prerástol cez hlavu. Týchto myšlienok som sa nemohol zbaviť ani na chvíľu, narúšalo to aj môj spánok, najmä v noci som na to myslel. Moji rodičia, súrodenci, kolegovia, ani nikto z môjho okolia netuší, čo sa vo mne odohráva. Svojich blízkych tým nechcem zarmútiť, ani neviem, či by to pochopili, a ostatných do toho nič nie je, zrejme by sa mi len vysmiali a bolo by to horšie ako teraz.

Pochádzam z kresťanskej rodiny a aj ja sám som bol pred niekoľkými rokmi, v mladosti, dosť zanietený. Chodieval som s mladými, ako jeden z nich, na duchovné stretnutia, či už u nás v dedine, alebo inde. Navštevoval

som fatimské soboty, semináre v Prešove, púte v Gaboltove, Levoči, bol som aj v Medžugorí a v Lurdoch. Snažil som sa naplno žiť kresťanský život, pristupovať k sviatostiam. Stretávať sa s mladými, doma poslúchať a robiť, čo mi prikázali, a v tom čase som sa modlil za zmenu svojho citenia. Sexuálne pudy som prejavoval masturbáciou, čo som vždy vyznal pri svätej spovedi, a na otázky kňazov, prečo sa nežením a nezaložím si rodinu, som odpovedal skôr vyhýbavo, ako napríklad: „... ešte som nenašiel tú pravú.“

Takto to išlo až do čias, keď sa moji rovesníci už poženili a povydávali, a ja som začal vytŕčať z radu. Tak som sa odhodlal pri svätej spovedi s týmto svojím problémom zdôveriť a pri priamej otázke spovedníka – prečo sa nežením –, vyšiel som s pravdou von. Raz som bol s opovrhnutím „odpokutovaný“ k svojmu spovedníkovi a druhý raz som obstál ešte horšie, lebo reakciou na moju spoveď bol taký krik, že ani neviem, ako som vyšiel zo spovednice. Jedno je však isté: v oboch prípadoch som odišiel bez rozhrášenia, a to som vôbec homosexuálne nežil.

Na dokreslenie situácie, prečo som nemal svojho spovedníka – v našej farnosti vtedy už asi osem rokov pôsobil veľmi neprístupný a neľudský kňaz, tak som chodil do okresného mesta, ako aj na rôzne odpustové miesta, kde som sa aj spovedal.

Za tie roky som sa nemal s kým o homosexualite porozprávať, prosby ostali nevypočuté, lebo nič v mojom cí-

tení sa nezmenilo, kňazom som prestával dôverovať, začal som upadať vo viere, ale aj na duchu. Ocitol som sa na dne.

K môjmu upadnutiu prispela aj zle vyložená stať z Písma, kde sa píše: „... ani vrahovia, ani neviestky, ani homosexuáli neuvidia Božiu slávu“, a tiež zopár poznámok kňazov na adresu homosexuality. Tí často chceli kázať o tom, čomu nerozumejú a nemajú v tom jasno, niektorí nemajú dostatok vedomostí o homosexualite a možno ani potuchy, čo homosexualita je, čo ju spôsobuje a čo prežíva človek, ktorý s ňou musí žiť. A okrem toho všetkého mi v opačnom význame slova „pomohlo“ prirovnávanie nebeského Otca k pozemskému otcovi. Ak si to mám ja premietnuť podľa tohto prirovnania, tak sa – odpusť Bože – Bohu nezavďačím a každá modlitba sa stáva mlátením prázdnej slamy.

Môj otec bol totiž vždy nespokojný so všetkým, čo som doma urobil, a patrične mi to aj vždy dával najavo. Pritom som už roky, až doteraz, všetko okolo domu, v záhrade a na poli robil sám, pretože rodičia sú už starší ve-

„Za tie roky som sa nemal s kým o homosexualite porozprávať, prosby ostali nevypočuté... Ocitol som sa na dne.“

kom. Nechcem sa tu rozpisovať o vzťahu s otcom, ale zdôveriť sa mu so svojím problémom by bolo ako „pochovať sa za živa“ a mamu som týmto už vôbec nechcel zraňovať. Tak som sa stal zatrpknutým a cítil som sa Bohom oklamáný, nevypočutý, zavrhnutý a opustený.

V tom čase som chodil do kostola v nedeľu, a to len z povinnosti. Niekam, kde som tak rád a s nadšením predtým chodieval, ma to vôbec neťahalo, bol som stále smutný, zamyslený, mrzutý. K tomu všetkému prispievali aj moje zdravotné problémy. Aj keď som jedol, stále som chudol. Už zo mňa bola iba troska. Najradšej by som to bol ukončil, len som nechcel zarmútiť rodičov. Jedna tragédia, keď brat zahynul pri nehode a zanechal štyri deti, myslím, stačila. Uvažoval som nad tým, načo ma Pán Boh povolal na tento svet, prečo nezobral mňa a nenechal brata, ktorý tu bol potrebný a milovaný, jeho deti na ňom lipli. Takto skúšaný, životom sklamaný, Bohom nevypočutý, kňazmi opovrhnutý, s narušenou sebadôverou, začal som vyhľadávať spoločnosť aktívne žijúcich homosexuálov. To mi v konečnom dôsledku tiež neprinášalo uspokojenie, až na pár jedincov, ktorí sa chceli aj rozprávať o týchto veciach, ale to bolo veľmi málo, lebo sami v tom nemali jasno, a mal som pocit, akoby ani nevedeli, čo vlastne chcú, a nič mi to v podstate neprinieslo.

Postupne som strácal posledný kúsok sebadôvery. Cítil som sa nikým nemilovaný a zabudnutý. Myslel som si, že už viac nevydržím, pomýšľal som na samovraždu, no len

pomyslenie na bolesť mojej mamky ma držalo pri živote.

A vtedy som našiel v novinách článok o Linke Valentín, ktorá pôsobí pri Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach. Čítal som to viackrát a preplakal som hodiny, že predsa niekto myslí aj na mňa, na odvrhnuté dieťa a na mne podobných. Po prvých listoch som sa napokon stretol so zástupcom linky. Dlhé rozhovory, počiatočná nedôvera... ťažko uveriť a stotožniť sa s pocitom, že Boh ma má naozaj rád takého, aký som.

To, čo sa za krátky čas v mojom živote roztrieštilo, keď som nenachádzal východisko, ako by som v budúcnosti mohol prežiť svoj život, teraz kúsok po kúsku skladám, zliepam. Počas tých dlhých rokov som sa so svojou ťažkosťou trápil sám a trpel izolovane, a to aj pre nesprávne chápanie mojej situácie, absenciu lásky môjho otca a komplikovaný vzťah s ním. Aj keď som v tom čase vyzeral možno navonok pokojne, vnútri som bol ešte stále napätý. Neriešenie mojich skutočných ťažkostí a neodpustenie boli prekážkami v mojom živote. Veľmi som potreboval aj odpustenie. Odpustiť sebe a odpustiť aj svojmu otcovi, ktorého som nenávidel. V tom čase som však nevnímal odpustenie ako potrebu a neprikladal som mu taký veľký význam ako teraz.

V každom prípade som zažil, kam až môže viesť nedostatok otcovskej lásky.

Túžil som milovať tak, ako sa má, aj keď som sa cítil nemilovaný, prijímať druhých tak, ako mňa nik neprijímal.

Postupne som začal na sebe pracovať – riešiť svoje ťažkosti a snažil som sa o odpustenie. Nešlo to, teda nie hneď. Na uzdravenie som potreboval čas. A tiež ľudí, ktorí by ma úprimne milovali aj poznačeného minulosťou, ktorí by prijímali moju odlišnosť.

Oporu mi poskytlو spoločensťo Linky Valentin a občianskeho združenia Rieky. Na jednom z našich duchovných stretnutí tam raz dominovala práve téma odpustenia.

Môjho srdca sa vtedy dotkla Božia milosť a ja som sa tam otvoril, dokonca som potom poprosil spoločensťo, aby sa v tej chvíli za mňa pomodlili, aby som dokázal odpustiť. Pochopil som, po veľmi dlhom čase, že neodpustenie ma zožieralo natoľko, že som sa dostal akoby do slepej uličky, a nevedel som, čo ďalej. Ublížoval to predovšetkým mne.

Časom som pochopil, že odpustiť znamená vzdať sa nenávisti. Uvedomil som si, že to, čo som hľadal, bola vlastne pravda: lebo odpustenie je časťou pravdy, ktorá nás

„Na uzdravenie som potreboval čas. A tiež ľudí, ktorí by ma úprimne milovali aj poznačeného minulosťou, ktorí by prijímali moju odlišnosť.“

oslobodzuje. Začal som vnímať, že odpustiť neznamená hneď zabudnúť. Znamená to prijať život pokojne, aj so zraneniami. A prijať určitú situáciu neznamená ju aj schvaľovať – to, čo je na nej zlé a nesprávne –, ale prijímať to, čo sa deje okolo nás, čo bolí a čo môžeme i čo nemôžeme zmeniť – a to z lásky k Ježišovi. Osvojiť si jeho pohľad.

Dôležité je milovať Ježiša. Nemôžeme však milovať toho, koho nepoznáme. Mal som šťastie, že som ho za tie roky hľadania a života vo viere poznal. Iba postupne som dospel k tomu, že svoj kríž – vzdať sa nenávisti – môžem uniešť iba z lásky k Ježišovi. Lebo on tak isto odpúšťa mne, ako aj každému hriešnikovi a prijíma ľudí zranených srdcom.

Bez odpúšťania by život nebol možný.

Práve preto, aby som dokázal odpustiť, musel som správne pochopiť veci, ktoré sa stali v mojom živote. Nie utekať pred nimi, skrývať svoje rany, ale odhaliť ich, vyniesť na svetlo. Len tak som ich mohol spoznať, a tým aj začať riešiť a dôjsť k uzdraveniu.

Ak sme ochotní ranu vnímať, v Božích rukách sa môže premeniť na prameň milosti.

Pomaly sa s Božou pomocou dávam „dokopy“, aj za pomoci mnohých ľudí, či už z Linky Valentin, alebo z Riek, z radov lekárov a zopár dobrých priateľov. Doteraz som možno všetky veci, ktoré sa mi stali, nepochopil, ale viem, že tieto chvíle ma priblížili k Ježišovi a on zo mňa orezával

(a to je veru bolestný proces) suché konáre, aby zachránil zdravé. Zároveň musím spomenúť aj citlivý prístup grékokatolíckych kňazov, ktorí s nami chodievajú na duchovné cvičenia. Ťažké je dávať niekomu rady, ako má reagovať na priznanie sa niekoho k homosexuálnemu citeniu. A citlivý a neopovrhujúci prístup k danej téme, a najmä ku človeku, je vždy úspešnejší aj pri svätej spovedi, tým viac, ak si veriaci „gay“ s dôverou príde po radu.

V prvom rade by si mali kňazi uvedomiť, že homosexualita väčšinou nie je u človeka dobrovoľná, a skôr, ako ju liečiť, je potrebné uzdraviť zranené srdce so všetkým, čo s tým súvisí. Každý človek potrebuje prežiť a uvedomiť si vlastnú hodnotu, aj to, že má veľkú cenu v Kristových očiach. Takisto potrebuje sám seba pravdivo a dobre poznať. A ak má človek v živote túto svoju ťažkosť zvládnuť, potrebuje taktiež skutočné priateľstvo a kresťanské spoločenstvo. Presne toto všetko ponúka Linka Valentín, ktorá pre nás organizuje spolu s Riekami mnohé aktivity.

Samotné zistenie a uvedomenie si odlišného citenia je pre mnohých chlapcov a dievčatá istotne veľkým otáznikom. Kňaz nevie, v akom stave a duševnom rozpoložení je človek, ktorý sa mu chce zdôveriť a možno čaká aj radu. Čo ak prichádzajúci je už v koncoch a necitlivý prístup môže byť posledným „klincom do rakvy“ chlapca alebo dievčata? Uvedomujem si, že nie každý kňaz má o homosexualite aspoň aké-také vedomosti a prehľad. Preto by bolo lepšie,

aby takýmto ľuďom poskytol adresu alebo telefónne číslo Linky Valentín alebo Riek, kde sa môžu bez obáv porozprávať o tom, čo ich trápi. Aj ja sám som ich prostredníctvom spoznal skvelých ľudí, aj homosexuálne citiacich, „Časom som pochopil, s ktorými sme teraz dobrí priatelia, navzájom sa posilňujeme a dodávame si chuť do života.

*„Časom som pochopil,
že odpustiť znamená
vzdať sa nenávisti.“*

Na záver chcem podotknúť, že netreba homosexuálne citiacich podnecovať, aby o sebe povedali rodičom, lebo to môže byť tiež „kameň úrazu“. Dôležité však je, aby pocítili ľudskú lásku (nemyslím telesnú) a cez ňu milujúceho Krista, ktorý nerobí rozdiely, ale miluje každého, aj posledného človeka a hriešnika, či je „hetero“ alebo „homo“ citiaci.

Peter

Petrov príbeh je svedectvom človeka, ktorý ako jeden z prvých kontaktoval Linku Valentín.

Rajské jablko

V tomto príspevku (úvahe) chcem podať pravdivú výpoveď o mojich vnútorných pocitoch, potrebách a názoroch na problém homosexuality tak, ako ich prežívam ja osobne, a zároveň ako kresťan ich konfrontovať s Božím slovom, ktoré je pre mňa autoritou a meradlom správneho a nesprávneho, dobrého a zlého.

Kresťanská výchova od útleho detstva vo mne zanechala nezmazateľné stopy, úprimný vzťah k Bohu mi pomohol určiť poradie hodnôt v živote. Môžem vyznať, že pokorne sa skláňam pred autoritou Stvoriteľa neba i zeme a že v každom okamihu svojho života si uvedomujem svoju závislosť od neho. Lebo – slovami starozákonného proroka – on ma utkal v lone mojej matky. On mi určil poslanie na tomto svete, dal do ruky hrivny, aby som ich spravoval a rozmnožil, on vie o mne, aký som, a robí všetko preto, aby som bol taký, aký mám byť. Moja cesta k akceptácii samého seba však nebola krátka a priama. Bola dlhá a kľukatá, plná kameňov a potkýnaní, ale aj opätovného povstania a napredovania. A nie som si celkom istý, či som už na konci cesty sebapoznania. Jedno však viem bezpečne: nepodlieham sebaľústi, a čo je hlavné – nevyčítam Bohu, neobviňujem ho, nepýtam sa už, prečo práve ja... Výsledkom pravdivého sebapoznania je pohľad na seba ako na Boží obraz, ktorý prezrádza, že všetci sme Božie deti, a se-

baprijatie je o tom, že sa nemusíme báť pohľadu na seba samých, lebo Boh nás má rád. Pozná nás dokonale a chce nás tu mať – toto všetko dáva zmysel nášmu životu, čo nám prináša radosť.

Vyrastal som v usporiadanej kresťanskej rodine. Chodím do protestantského spoločenstva. Úprimný, otvorený vzťah som mal k matke, otca som skôr rešpektoval, ale nikdy som sa s ním nevedel otvorene porozprávať. V mladosti som bol tichý, viac uzatvorený do seba, uprednostňoval som hry s dievčatami pred chlapčenskými hrami. Dnes si uvedomujem, že už to mohol byť pre okolie určitý signál o mojom vnútri. No možno sa mýlim. Zaujímavým momentom v mojom živote bol okamih, keď som ako stredoškolák, akoby nejakým vnuknutím, nečakane, intuitívne pochopil, že v živote budem mať všetkého hojnosť, dostatok, moja duša bude plne uspokojená, len jedna vec mi nebude dovolená. Vtedy som tomu nerozumel, ale bol to taký silný zážitok, že si ho jasne pamätám dodnes. Môžem to porovnať s Edenom. Nejaký hlas mi povedal, že aj ja môžem jesť zo všetkého ovocia, čo život priniesie, len to jedno „jablko“ nebudem

„Moja cesta k akceptácii samého seba nebola krátka a priama.“

môcť jesť. Oveľa neskôr som pochopil, čo je pre mňa tým zakázaným „rajským jablkom“. Na to „jablko“ mám chuť dodnes...

Prišiel čas prvých lások. Takých krásnych, nevinných. Agapé sa zmocnila aj mňa. Eros ma však akoby obchádzal. Platonicky som sa zalúbil do spolužiačky, nikdy som však necítil sexuálnu náklonnosť k nej. Skôr som si začínal všimnúť niektorých spolužiakov. Stali sa pre mňa vzormi, čím si ma priťahovali, chcel som ich napodobňovať vo všetkom, o čom som bol presvedčený, že chýba mne (sebavedomie, určitá drzosť, nebojácnosť, schopnosť zabávať dievčatá). Cítil som sa pri nich príjemne, ale nevedel som to bližšie definovať.

V tom čase som ešte systematicky nečítal Božie slovo a slovu homosexualita som vlastne ani nerozumel. Vtedy som si ani neuvedomoval, že som vlastne rozpoltená osobnosť. Z domáceho prostredia, z literatúry svetových klasikov a z náboženskej výchovy som v sebe niesol ideál vzťahu muža a ženy, vzor dobrej ženy, manželky a matky, vzor zodpovedného otca, avšak zároveň mohutnel vo mne vzor mužnej krásy, sily, správania sa... Čím ďalej, tým viac som sa túžil tej krásy a sily dotknúť, pohladkať ju... S touto túžbou som líhal i vstával, bol som naozaj celý zaujatý. Nemal som však žiadnu možnosť ju naplniť, zrealizovať, nemal som možnosť mať sexuálnu skúsenosť s mužom.

Jediným východiskom bolo zostať sám so sebou a so

svojimi predstavami. Predstavy sa však rozvíjali až do absurdných rozmerov a súvislostí, pričom som pri nich masturboval. V tom období plnom vnútorných nezrovnalostí som začal systematicky čítať Božie slovo. Začal som ho vnímať ako návod na môj život, ako určité mantinely, v ktorých sa môžem pohybovať. Tu niekde, pri konfrontácii Božieho slova s mojimi myšlienkami, predstavami, túžbami a aj skutkami, som si začal uvedomovať, že nemyslím a nekonám tak, ako by som mal. Nemal som sa však s kým o tom všetkom porozprávať a poradiť. Cítil som strašnú vnútornú osamelosť, rástol vo mne komplex menejcnosti a začali výčitky voči Bohu. Osobitne citlivo som vnímal krčmové výroky na tému homosexuality a vyslovene tragicky som prežíval výroky na túto tému od kolegov, spolupracovníkov, že takých ľudí treba zabiť.

V tom čase som spoznal moju terajšiu manželku.

„Osobitne citlivo som

vnímal krčmové vý-

roky na tému homo-

sexuality a vyslovene

tragicky som prežíval

výroky na túto tému

od kolegov, spolupra-

covníkov, že takých

ľudí treba zabiť.“

Skutočnosť, že sa stala mojou manželkou, že máme spolu deti, považujem za Boží zázrak, za jeho predivný zásah do našich životov. Takto to však vidím až s určitým časovým odstupom. V čase nášho zbližovania sa konflikt vo mne vyostřil natoľko, že som reálne uvažoval o samovražde. Na jednej strane som mal v sebe ideál vzťahu muža a ženy, dievča naplnené úprimnosťou a vierou v čistotu našej lásky, na druhej strane boli moje predstavy a iné túžby. Vnútorne som veľmi trpel. Nedokázal som povedať pravdu o sebe, zároveň som sa bál, že ju stratím. V tomto obrovskom vnútornom zmätku jediným východiskom pre mňa – podľa vtedajšieho presvedčenia – bolo skončiť so životom. Považoval som to za najhrdinskejší čin, aký môžem v takejto situácii vykonať.

Moje utrpenie sa však zväčšovalo, lebo zároveň som sa považoval za strašného zbabelca, že to nedokážem vykonať.

Plný zmätkov, ale aj očakávaní Božej milosti som vstúpil do manželstva. Intímny kontakt s manželkou som vždy považoval za Boží zázrak. Veľmi som chcel (a stále chcem) byť dobrým manželom, otcom, mať pri sebe šťastnú manželku. Či bola pri mne vždy šťastná, musela by povedať ona. Nechcem to hovoriť za ňu. Som však presvedčený, že ako človek som jej poskytol všetko, čo som poskytnúť mal a mohol. Ako muž som jej však určite zostal niečo dlžný, mohol som jej dať viac. Ale skutočne mohol? Za istých predpokladov určite áno. V súčasnosti mám vy-

budovaný otvorený vzťah s manželkou. Vie o mojich potrebách, o mojom cítení. V manželstve aj ona prešla určitým názorovým vývojom. V minulosti mi vyčítala, že som ju na začiatku nášho vzťahu oklamal. Nikdy som nevedel prijať myšlienku, že by som ju oklamal. Je pravda, že som jej vtedy všetko nepovedal. Bolo to však klamstvo? Priznám sa, neviem.

Našou spoločnou hodnotou v manželstve sú naše deti a môžem zodpovedne povedať, že aj rokmi vybudovaný vzťah a bázeň pred naším Stvoriteľom. Bohu nič nevyčítam. Ďakujem mu za každý deň. Aj keď zostáva vo mne niečo nenaplnené, cítim, že Boh ma stále naplňa svojou láskou, a tú chcem stále prijímať. Moje nenaplnené túžby v súčasnosti chápem ako určitú daň, ako možno nejakú obeť za naplnenie zmyslu môjho života a cenu za iné dary a požehnania, ktorými ma Boh prehojne obdaroval.

Prostredníctvom jedného z mojich súrodencov, ktorý

„Pochopil som, že Boh nás nevedie životom v našich ťažkostiach okamžitými riešeniami problémov, ale láskavým postojom svojej prítomnosti v nás.“

to ako jediný z rodiny o mne vie, som po čase mal možnosť spoznať istého úžasného človeka z gréckokatolíckej Linky Valentin. Ten mi pomohol v súvislosti s mojím prežívaním objasniť moju životnú situáciu a skutočnosti z minulosti i súčasnosti môjho života, ktoré som si neuvedomoval. Spoločne s ďalším vzácnym človekom z Občianskeho združenia Rieky sú pre mňa obidvaja duchovnými priateľmi a veľkým povzbudením.

Za všetko ďakujem Bohu, všetko mu odovzdávam. Boh doteraz nikdy neostal mlčať. A tiež vnímam, že ma stále utvára na svoj obraz. Iste nie je potrebné – a vlastne ani možné – všetkému rozumieť. Niektoré veci pochopím až vo večnosti. Pochopil som, že Boh nás nevedie životom v našich ťažkostiach okamžitými riešeniami problémov, ale láskavým postojom svojej prítomnosti v nás. Svetlo mojej nádeje je v tom, že Boh je so mnou, lebo ma má rád. Tento život je reálny – no zrejme nie vo všetkom naplnený, lebo človek stále po niečom túži. Večný život je však reálny a naplnený.

V tomto príspevku – vzhľadom na predpokladaný okruh čitateľov – som poskytol len osobnú výpoveď, vyhol som sa medicínskym, právnym, sociologickým, respektíve psychologickým aspektom témy. Na to sú kompetentní iní. Zároveň považujem za nevyhnutné téme sa venovať aj z uvedených hľadísk.

Nech sú však vedecké závery akékoľvek, som prešved-

čený, že vždy nad nimi zostanú Božie normy. Napriek mojej vyrovnanosti zostáva vo mne možno ešte stále niekoľko nezodpovedaných otázok. No ľudské, absolútne pravdivé odpovede zrejme ani neexistujú. A tendenčné odpovede ma nezaujímajú. Domnievam sa, že aj cirkvi a náboženské spoločnosti majú v tejto oblasti ešte čo povedať.

Ivan

Boh je všetko

Rozpoviem vám svoj život, aby ste vedeli o veľkosti Božej lásky a milosrdenstva. Nech i toto moje svedectvo posluží na Božiu slávu. Ako som, aj napriek svojmu homosexuálnemu citeniu, našiel Boha a s ním pravdu i cestu.

Pochádzam zo Slovenska. Vyrastal som v kresťanskej rodine východného obradu. Už na základnej škole som si uvedomoval, že som iný, hoci som ešte v tom období tomu veľmi dobre nerozumel. Páčilo sa mi, keď sme sa ako chlapci v škole počas prestávok naháňali, šantili a oni sa ma dotýkali.

Vzácnou udalosťou v mojom živote bolo prvé sväté prijímanie. Mal som z neho veľkú radosť, a to aj preto, lebo sme sa stretli v rodinnom kruhu spolu s hosťami a všetci mi venovali svoju pozornosť.

U nás doma bola mama dominantnejšia ako otec, teda nezostala pri role pomocnice muža (Gn 2,18 a Gn 3,12), ale zastávala i funkcie, ktoré mal plniť otec. Od svojho otca som lásku a pozornosť nepociťoval, lebo mi ju nevenoval. Otec bol navonok celkovo dobrý človek a staral sa o rodinu. Neplnil však v rodine zodpovednú funkciu, ktorú mu určil Boh – byť „hlavou“. A ja som ho tak zažil skôr ako by podnájomníka, než ako vlastného otca. Neobviňujem ho však z toho, pretože si trochu pamätám na jeho otca – môjho dedka. Nevenoval môjmu otcovi ani jeho súro-

dencom dostatočnú pozornosť, a tak mi ju ani on nevedel dať. Naopak, moja mama bola tou, ktorá mi venovala lásku a pozornosť aj za otca. Tým som však chápal mužský svet nie z mužského pohľadu, ale len z pohľadu mojej matky.

Tak ako som rástol, túžil som spoznať ľudí s homosexuálnym citením, porozprávať sa s nimi o tom, čo prežívam. Túžil som po prijatí druhými ľuďmi, po láske, pochopeaní a porozumení. Za komunizmu však táto téma bola „tabu“. Nemal som s kým o tom hovoriť. Prostredníctvom istých ľudí som sa neskôr dostal do západnej Európy, kde som žil veľmi hriešnym životom a živil som sa striptízom. Navštevoval som „gay-bary“ a spoznával som toto prostredie. Aj keď som v „gay podnikoch“ zažil určité prijatie, nebolo také, po akom som túžil, aké som potreboval a očakával. Ľudia v nich a v týchto homosexuálne aktívnych vzťahoch sa len namáhali byť a vyzeráť šťastní, no každý z nich vrátane mňa dokázal takto fungovať len promiskuitne. Boli ako-tak šťastní, ale len vo chvíľach blízkosti so svojou známosťou. Len čo ostali sami, pociťovali smútok, strach, samotu, zo zúfalstva plakali a prežívali hlbokú prázdnotu, ničotu a bolestivé rany vo vzťahoch. Vernosť v nich nebola a nie je možná. Tieto vzťahy majú tak veľmi ďaleko od skutočnej lásky, o ktorej tak krásne píše svätý apoštol Pavol v *Hymne na lásku* (1 Kor 13), lebo skutočná

láska dušu človeka uzdravuje, zbavuje úzkosti a nepokoja.

Mal som zopár ponúk od mužov na spoločný život v jednej zo západných krajín. Uvažoval som nad tým, či tam mám ostať a žiť izolovane od rodiny, ale aj od Boha, alebo sa vrátiť a hľadať niečo stabilné v živote, čo by mi dávalo pocit istoty, pretože takýto spôsob života ma neuspokojoval. Homosexuálnou aktivitou som nežil svoju prirodzenosť, vzdával som sa od Božieho obrazu – spoločenstva skutočných vzťahov jednoty a vzájomnej lásky. Homosexuálne skutky ovplyvňovali negatívne aj môj spôsob myslenia. Keďže som žil v omyle, nevnímal som skutočnú realitu.

Takýto hriešny život zároveň živil aj môj egocentrizmus, sebeckosť a vášne, ktoré ničili môj vnútorný život a hodnoty v ňom.

Skutočnú lásku som nemohol nájsť. Za žiadostivosťou po „homosexe“ sa totiž skrývala potreba po naozajstnej láske. Bola to snaha prekonať rozpoltenosť vlastnej osobnosti. Od tohto aktívneho homosexuálneho spôsobu živo-

„*Spočiatku som*

vnímal len vábivé

slová, ale nakoniec

som prežíval iba

tvrdú realitu:

„Zostal si sám!““

ta som očakával to, čo mi tvrdilo aj okolie, že budem, že musím byť šťastný, avšak emocionálne, duševné problémy tu boli, a ja som bol, naopak, nešťastný. Spočiatku som vnímal len vábivé slová, ale nakoniec som prežíval iba tvrdú realitu: „Zostal si sám!“

Nenaplnený život, samota a vnútorná prázdnota ma priviedli k tomu, že som začal premýšľať nad svojím životom. Boh však nezanechá hľadajúce srdce.

Naozaj, len Božou prozreteľnosťou som sa dostal späť na Slovensko. Nevedel som, ako budem žiť, no začal som vnímať, že Boh nechce násilu vstúpiť do môjho života, ani do mojej sexualit. Porozumel som, že bez pokánia z tohto bývalého spôsobu života niet pokoja. A skutočné pokánie si vyžaduje zmenu života – myslenia a skutkov.

Po istom čase som sa dozvedel o jednej kresťanskej službe pomoci ľuďom s homosexuálnymi sklonmi v Česku. Aj keď som sa často pokúšal navštíviť ich, vždy sa vyskytla nejaká bariéra, a ja som tam nemohol ísť, ani som sa tam vôbec nedostal. Neskôr som sa dozvedel, že táto protestantská cirkev sa k tejto téme stavia celkom liberálne, čím sa na týchto ľuďoch previnuje! V skutočnosti ich vedie do hlbokého osamotenía so svojimi ťažkosťami. Liberálnym postojom sa nerieši podstata ich ťažkostí. Prakticky ich udržiava v klamstve a falošnej ilúzii.

Raz som bol v knižnici a listoval som cirkevnú tlač. Verím, že nie náhodou som tam objavil kontakt na inú

kresťanskú službu pomoci homosexuálne cítiacim, tentoraz na Slovensku. Napísal som im a začali sme si písať. Zveril som sa im so svojím životom. Učili ma spoznávať a milovať Boha. V biblickom chápaní poznávať Boha neznamená len poznať ho, ako napríklad z fotky alebo len z počutia, ale znamená to poznať ho hlbšie: zažiť ho, stretnúť, mať s ním vzťah. Odporúčali mi často čítať Sväté písmo a životopisy svätých, ktoré mi veľmi pomohli pri vytvorení nového postoja k sebe samému a k Bohu, a to premenou môjho zmysľovania. Začal som vnímať, že proces zmeny sa nezačína citmi, ale myslením. Iba hlboká premena zmysľovania otvára cestu k následnému obnoveniu citov. Keď sa myseľ cibí v čítaní Svätého písma a v modlitbe, posväcuje sa. Ak je však ponorená len do pozemského zmysľovania, slabne a stáva sa neschopnou chápať duchovné hodnoty. Nejaký, aj veľmi krátky úryvok alebo veta zo Svätého písma môže zmeniť celý náš život, pretože cez Sväté písmo sa človeku prihovára sám Boh. Dostalo sa mi poznania, že Sväté písmo, ako Božie slovo, je aj tajomstvom pokojného života všetkých ľudí. Vtedy som ešte netušil, že kňaz, ktorý viedol túto kresťanskú službu pomoci (linku dôvery), spolu so svojou manželkou – psychologičkou, tiež prežívajú homosexuálne cítenie. Vyjavi mi to v listoch ešte pred osobným stretnutím. Cítil som k nim však dôveru. Opísovali mi svoj doposiaľ prežitý život – radosti i starosti. Nie cez ružové okuliare, ale realitu takú, aká bola. Keď sme sa stretli osobne, približne po roku

písania, ich spoločný život na mňa veľmi hlboko zapôsobil. Ako kríž statočne niesli všetky svoje slabosti a spoločné problémy.

Vtedy u nich doma sa „Dovtedy som totiž môjho srdca dotkla Božia milosť. Nič mi nevyčítali. Mali ma radi nesexuálnym spôsobom. Zažil som pri nich skutočné prijatie. Dovtedy som totiž nevedel, že sa dá v mojej životnej situácii žiť aj inak, teda v zdržanlivosti.“ a spoznal Ježiša Krista, ktorého oni sprítomňovali svojím životom. Práve cez ich silné svedectvo života som i ja zažil stretnutie so živým Kristom. Až vtedy u nich doma som pocítil, že mi Boh skutočne odpustil a že ma má rád. Navštevoval som ich, mal som v nich aj skutočných priateľov a kresťanské spoločenstvo.

Taktiež sa oslabovali moje pocity menejcennosti, moja osamelosť, aj moje sexuálne pokušenia. Keď som sa viac približoval k Bohu, dôveroval mu a on žil vo mne, vtedy sa homosexuálne cítenie ustálilo, nepostupovalo ďalej, nerozširovalo sa, ale strácalo na intenzite, ustupovalo.

S pomocou Božej milosti som dospel k tomuto poznaniu:

1. Pán je ukrytý v prikázaniach, ktoré nám sám odovzdal, a zjavuje sa tým, ktorí ho hľadajú.
2. Boh k nám (k človeku) hovorí cez svoje prikázania.
3. Každý, kto zachováva Božie prikázania, odhaľuje v sebe Božiu prítomnosť.

Začal som rozumieť následkom a príčinám homosexuálnych sklonov a pokora sa stala mojou obľúbenou cnosťou – sklonil som sa pred Bohom, lebo ho uznávam ako Pána celého môjho života. Vnímam som jej pozitívne účinky v živote svätcov, o ktorých som s nadšením čítal. Začal som si vážiť a obdivovať život svätcov (ľudí, ktorí dovolili Bohu, aby v ich vnútri obnovil svoj obraz). Motivovali ma, pretože oni cez pokoru a poznávanie Boha dospeli ku zrelosti svojej osobnosti. Začal som chápať, že pokora je ako strom života, ktorý rastie do neba. Neznamená odmietanie seba. Je cestou k dokonalosti človeka. Spoznal som, že pokora znamená pevné rozhodnutie slúžiť Bohu a ľuďom. Vnímam, že som Bohom milovaný, a to je pre mňa najdôležitejšie.

Viera v Boha posilňuje moju vôľu byť objektívnym, pričom normou nie som ja, ale pravda, ktorá stojí nado mnou, a rozlišujem dobro a zlo v poslušnosti Božím prikázaniam. Pochopil som, že praxdivý nie je akýsi dobový pohľad, ale Boží pohľad, ktorý platí a je pravdivý v každej dobe. Správna je len jedna cesta. Dospel som k poznaniu, že každému, kto uzná Boha za svojho Pána,

v pokore prijme svoj kríž a odovzdá sa do Božej vôle, sa ukáže cesta. Až v Bohu som našiel pravú slobodu. Prijal som homosexuálne cítenie ako niečo, čomu sa nedalo vyhnúť. Postavil som sa voči nemu otvorene a nedovolil som, aby ma zničilo, a kráčam cestou života ďalej. Prijal som ho ako svoj kríž. Ježiš mi pomáha niesť toto bremeno. Dáva mi silu a tak ako on aj ja nesiem svoj kríž s láskou k Bohu. Neodmietam obetovať sa z lásky k svojmu Bohu, lebo Kristovo prijatie kríža je vykupiteľské a ak ho prijmem, aj my budeme mať účasť na jeho vykupiteľskom diele. A tak ako jeho kríž aj ten náš Boh zmení na vzkriesenie.

Raz som čítal životopis o jednom veľkom ruskom starcovi Amvrosijovi (mních, známy svojím asketickým životom, ktorý mal osobnú skúsenosť a dar Svätého Ducha, mal zvláštny dar milosti, dar proroctva na vedenie svojich učeníkov v neviditeľnom boji na ceste k zjednoteniu s Bohom) a zaujala ma zvlášť jedna z jeho duchovných rád: „Tomu, kto sa snaží, Boh posielal milosť, ale milujúcemu posielal potešenie.“

Neskôr začala Gréckokatolícka cirkev v Košiciach cez svoju Linku Valentín spolu s Občianskym združením Rie-

„Vnímam, že som

Bohom milovaný,

a to je pre mňa

najdôležitejšie.“

ky z Bratislavy organizovať aj duchovné obnovy pre ľudí zranených a inak sexuálne citiacich. Tam som našiel svoje spoločenstvo a veľkú oporu – čo je nesmierne dôležité, aby sme zvládli svoj život, prijali sami seba a naučili sa s tým žiť. Dôležité je vyrovnať sa s týmito pocitmi vo vlastnom svedomí a vo vzťahu k Bohu.

Aj keď som prešiel pozoruhodným vývojom, zistil som, že psychológia mi objasnila mnohé veci, ktoré sa mi v živote prihodili. No až kresťanský pohľad na človeka mi odhalil ďalšie súvislosti a hlbší význam mojej zmeny – zmeniť svoj život je skutočné pokánie. Teraz už aj ja môžem povedať spolu s izraelským kráľom Šalamúnom slová z *Knihy Kazateľ* 1, 2: „Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť.“ K týmto slovám dospel, keď v istom období stratil z dohľadu svoj cieľ, pretože už nekonal presne to, čo chcel Boh, a preto pocítil vo svojom živote prázdnotu, a nič pozemské ju nedokázalo vyplniť. Všetky pozemské veci sú nestále a nemožno ich vnímať ako cieľ, a zvlášť aktívny, neusporiadaný, neprírodný sexuálny prejav, ktorý nikdy nemôže naplniť človeka, ani urobiť človeka šťastným.

Keď som raz v Rusku navštívil jeden monastyr (kláštor), čítal som tam o pustovní pri rieke Žizdra neďaleko mestečka Kozelsk. Žil tam raz starec Varsonofij, ktorý vyslovil veľmi duchaplnú myšlienku:

„Ťažkosti, utrpenia tu budú stále, ale vnútorný stav človeka sa zmení. Ten, kto dosiahne vnútornú modlitbu

a pokoj, bude ich ľahko znášať, lebo s ním bude Christos (Kristus), ktorý bude naplňovať jeho srdce nevysloviteľnou radosťou, a túto radosť nemôže premôcť nijaké utrpenie.“

Vo svetle myšlienky starca Varsonofija som lepšie pochopil aj slová Ježiša Krista:

„Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje“ (*Jn* 14, 27).

A čo sa u mňa zmenilo? Začal som sa zaoberať svojou minulosťou, tým, čo sa stalo, a pozeráť sa na to priamo. Teraz si už hlbšie uvedomujem svoje rany, zranenia, udalosti z môjho predošlého spôsobu života vrátane hriechov a nesprávneho pohľadu na seba, ako aj na Boha – teda to, čo som si pred obrátením (zvlášť tajomstvo milosti stretnutia s Kristom) neuvedomoval. Prijal som zodpovednosť za ne, za celú svoju minulosť, a to aj tým, že som urobil všetko, čo bolo v ľudských silách možné so zreteľom na Boha urobiť, napraviť a vyriešiť. Rozhodol som sa, že chcem byť uzdravený.

Aj ja som podobne zažil Božie uzdravenie. U mňa to bolo takto: Boh ma neuzdravil tým spôsobom, že by som

„Tomu, kto sa snaží,

Boh posiela milosť,

ale milujúcemu

posiela potešenie.“

dosiahol heterosexuálnu funkčnosť. Ani ma neuzdravil cez mentora, lebo za tie roky, aj keď som sa snažil nájsť si niekoho, kto by mi pomohol zaceliť moje zranenie, nenášiel som nikoho. Boh však aj napriek tomu mal pripravenú cestu aj pre mňa. Len Boh má originálny plán s každým človekom. Práve cez službu pre zranených ľudí ma Boh vychovával a viedol k tomu, aby som nečakal a nespoliehal sa na nikoho okrem neho. Dlhší čas som totiž očakával, že niekto iný sa ujme tejto služby, zoberie si ju na zodpovednosť a bude ju mať na starosti. Nevedel som však, že Boh mal iný zámer. Ustavične sa mi prihovárал a povzbudzoval ma, aby som nemal strach, nebál sa, že on bude so mnou. Takto ma postupne vychovával k tomu, aby som rozbiehal túto službu, a to vo viacerých smeroch. Priviedol ma tak k prevzatíu zodpovednosti za seba, za celú túto službu, ako aj za ostatných (čo som si spočiatku vôbec neuvedomoval) a cez Krista som získal otcovstvo, ktoré vo mne začal budovať. A to je to, čo je v našej prirodzenosti. **Každý muž je povolaný k duchovnému otcovstvu, aby úprimným seabadarovaním formoval a ochraňoval spoločenstvo osôb – skutočné spoločenstvo vzťahov, založených na spôsobe života podľa Božieho obrazu v nás.** Vnímam tiež, že Boh ma ešte stále dopľňa, a popritom ma vedie a sám riadi môj život, akoby som bol nástrojom v jeho rukách.

Všetci potrebujeme uzdravenie. Predstúpíť pred Pána ako ľudia, ktorí potrebujú uzdravenie v mnohých

oblastiach svojho života. Svätý Pavol hovorí, že v každom z nás je starý človek. A kto je ten starý človek, ktorý žije v nás? To je to naše staré „ja“, ktoré je plné strachu, hnevu, pýchy a vlastného egoizmu. „Ja“, ktoré je strnulé, ktoré sa bráni a zúfa si, nechce odpustiť a ktoré podlieha i depesiám a znechuteniu. Pán však chce, aby v nás starý človek zomrel a začal v nás žiť nový človek životom bohatým a plným. Korene mnohých našich súčasných postojov sú kdesi v minulosti. A tak naša minulosť nie je minulosťou, ale súčasnosťou, lebo je stále prítomná. Ak nás už minulosť neovplyvňuje, potom je to v poriadku. No ak minulosť ešte aj dnes ovplyvňuje našu prítomnosť a naše emócie sa vplyvom zranení stále ozývajú, potom je naša minulosť ešte stále prítomnosťou. Preto sa jej musíme dotknúť a uzdraviť ju. A Božia vôľa je, aby bol človek uzdravený.

Môžem vám aj z osobnej skúsenosti odporučiť, že pokiaľ sa budete cez modlitbu prihovárať Bohu, povedzte mu a proste ho, **aby vás uzdravil podľa svojej vôle.**

Boh chce uzdraviť každého, ale možno nie tak, ako si to my sami predstavujeme. Boh možno neuzdraví niekoho v oblasti homosexuality tým, že mu odníme homosexuálne cítenie, ale ho zahrnie pokojom a odovzdanosťou, a tým ho uzdraví. Boh môže urobiť čosi úplne nečakané a uzdraviť úplne inú oblasť nášho života. Každému dá to, čo treba, a presne to, čo v danej chvíli skutočne potrebuje.

V každom prípade podstatné je práve to, že Boh vždy odpovie na našu modlitbu, ak mu nekladíme prekážky nedostatkom našej viery, našou nedôverou, pýchou, egoizmom, a za predpokladu, že sme otvorení pôsobeniu Svätého Ducha.

Vždy si to pamätajte!

Naším cieľom má byť a je nebo. Poznať Boha a tešiť sa z neho naveky. Cieľom nášho života je zbaviť sa postupne svojho egocentrizmu, sebeckta, obnoviť v sebe pôvodný, nefalšovaný Boží obraz a nechať sa viesť a ustavične prenikať Svätým Duchom. Sme zodpovední za to, ako naložíme s tým, čo sme dostali a čo vytvoríme z toho, čo sme dostali.

Aj po svojom obrátení je však človek ešte stále vystavený možnosti poblúdenia a omylu.

Moje obrátenie bolo postupné, ale radikálne. Moju hlbokú vnútornú prázdnotu dokázala vyplniť len rozhodná, aj keď nie ľahká cesta za pravdou. A tou pravdou, ktorú som zakúsil, je Kristus. Poznám už pravý, skutočný zmysel života a jeho cieľ a nasledujem ho.

Staré sa pominulo a nastalo nové. Pokušenia (náchylnosti k hriechu, zlu) ostávajú, nie je v našej moci ich odstrániť. Našou úlohou je odolávať pokušeniam a prekonávať ťažkosti. Nikto, kto by nebol pokúšaný, nemôže vstúpiť do nebeského kráľovstva. Život na zemi je totiž časom skúšky, v ktorom si vyberáme dobro a zlo, pravdu

a lož, alebo a peklo. Z času na čas sa ešte ozvú staré zvyky, no s pomocou Božej milosti, pokory a spoločenstva ich už zvládam. Obliekol som si Krista a stal som sa novým človekom. Tí, ktorí si Krista obliekli, s Kristom sú aj oslávení (porov. Gal 3, 27). A k tomu všetkému môžem skutočne dodať len toľko:

Nijaký človek nemôže pochopiť ani dobre prežívať sexualitu bez osobného vzťahu k Bohu. Osobitne na mňa v tomto smere veľmi hlboko zapôsobil životopis – svedectvo východnej svätej ctihodnej (prepodobnej) Márie Egyptskej (sviatok 1. apríla). Dnes už viem, že tajomstvo ľudského života na zemi spočíva práve v tom, aby sa každý človek stal dokonalou ikonou Boha. A to je vlastne svätosť (naše zjednotenie s Bohom, ktoré sa začína naším uvedomením si, že sme hriešni), ku ktorej je povolaný každý jeden z nás.

Juraj

Uzdravenie je proces

Narodila som sa a žijem na Ukrajine. Vyrastala som vo viacdsetnej rodine. Nemala som šťastné detstvo. Moji súrodenci mali rôznych otcov. Ten, ktorý mňa vychovával, bol alkoholik. Mal agresívne sklony. Matka bola terčom domáceho násilia. Chodievali k nám aj policajti. Človek má tendenciu robiť iným to, čo mu robili iní. Verím tomu, že moja matka sa aj snažila, ale aj ona používala násilie voči nám, deťom. Dodnes si nepamätám na chvíľu, že by ma niekedy moja matka objala a povedala mi, že ma miluje. Chcela som, aby ma niekto miloval, ale nikto mi lásku nedával. Násilie, ktoré som doma zažívala, som si preniesla aj do školy. Deti v škole mi vtedy vraveli, že ty si ako „lesba“. Preto som radšej hrala úlohu tvrdého chlapa. Nikdy som neprijala myšlienku, že by som mala byť mäkká.

Keď som mala dvanásť rokov, bola som sexuálne zneužívaná jedným z príbuzných. Po istom čase som bola dokonca znásilnená chlapcom z miestnej cirkevnej obce. Bol to moment, keď sa mi zrútil celý svet, a všetko sa vo mne zlomilo. Cítila som sa pusto, tupo až bezducho. Nenávidela som sa. Myslela som si, že si nezaslúžim byť milovaná. Bála som sa to povedať matke, lebo som si myslela, že by to aj tak označila za moju vinu. Začala som fajčiť a brať drogy, aby som sa s tým vyrovnala. V škole som vynikala v športe a išla som aj na vysokú. Drogy však neboli poslednou ťažkosťou

v mojom živote, ktorú som zakúšala. Bol tu aj ďalší problém. Mnoho mužov ma zranilo. Začala som sa viac pozeráť po ženách, ale bojovala som s tým, aby som takéto myšlienky nemala. Začala som chodiť aj do chrámu, kde som prijala Ježiša ako Spasiteľa. Vyslobodil ma aj z užívania drog a po čase som začala chodiť aj s jedným chlapcom, ktorý chodil do nášho chrámu. Keď ma jedného dňa požiadal o ruku, myslela som si, že všetko bude odrazu perfektné. Bola som veľmi nadšená a myslela som len na to, že sa vezmeme. Aj moja rodina si ho obľúbila, a tak všetci dúfali, že budeme skvelý pár. Neskôr pracoval v zahraničí, a tak sme sa aj dlhší čas nevideli. V tom období som trávila veľa času s istou ženou, ktorú som spoznala v práci. Chodila som aj k jej rodine, v ktorej boli všetci kresťania. Jej otec bol pastorom v jednom menšom protestantskom zbore. Raz sa mi stalo, že som sa u nich doma zdržala dlhšie, a tak som u nich prenocovala a nakoniec som s tou ženou aj spala. Ona mala homosexuálne sklony. Nebola som však spokojná, ale vystrašená a sklamaná. Zdôverila som sa s tým miestnemu pastorovi. On mi odporučil, aby som zrušila svoju možnú, budúcu svadbu, a to, čo sa mi stalo, že je v poriadku. Povedala som to svojmu snúbencovi, vrátila som mu prsteň a rozišla sa s ním. S dcérou pastora sme sa rozhodli, že budeme spolu žiť. Veď pastor povedal, že je to v poriadku a že sme takto spolu na ceste do

neba. Ďalších šesťnásť rokov som žila aktívne homosexuálne a prechádzala som z jedného vzťahu do druhého.

V tomto období som odišla aj z Cirkvi a vzdialila som sa od Pána. Bola som závislá od narkotík, mala som aj telesné ťažkosti a môj život bol mizerný. Chcela som oboje. Boha aj homosexualitu. Chcela som nájsť cestu, ako mať oboje. Nedá sa však slúžiť dvom Pánom. Dostávala som sa tým do rozporu s pravdou. Hľadala som lásku, ale tá neprichádzala. Netúžila som totiž po pravej radošti. Nakoniec som sa rozhodla, že nechcem Boha, že chcem byť úplne nezávislá, a to bola v skutočnosti moja vzbura. Bol to výkrik môjho vnútra. V skutočnosti to bola túžba po pravej slobode. Namiesto toho, aby som sa obrátila k tomu, ktorý dáva život a naplnenie, obracala som sa k tomu, ktorý život a naplnenie dať nemôže. Vtedy som ešte nevedela, že len Boh môže zaplniť túto prázdnotu. Keďže som žila v hriechu, nielenže sa mi otupovalo svedomie, ale aj zatemňoval rozum a oslabovala moja vôľa. Nedomáhala som sa prinútiť k sebazdokonaľovaniu.

V ďalšom období môjho života sa však stalo niečo zvláštne. Cestou do práce som takmer vždy prechádzala okolo jedného ruského chrámu. Mala som taký pocit, akoby som bola duchom tam. Niečo ma tam priťahovalo, až som sa raz

„Chcela som
oboje. Boha aj
homosexualitu.“

odhodlala a povedala si, že ho navštívim. V jedno popoludnie, hneď po práci, som doň vošla. Bolo už po bohoslužbe. Stála som vzadu a vnímala tváre a pohľady svätcov, ktorí sa na mňa uprene pozerali z ikon na stenách chrámu. Celá som sa chvela. V tej chvíli prišla ku mne jedna žena a spýtala sa ma, či sa necítim dobre. Doniesla mi aj pohár vody. Spýtala sa ma, či sem chodím a či som veriaca. Tak som jej povedala, že som odišla od Pána a odvrátila som sa od kresťanstva, a že mám homosexuálne sklony. Tá žena mi poradila, aby som išla na kresťanské stretnutie žien, ktoré beží v jednom centre vo farnosti v blízkosti mesta, v ktorom som bývala. Dala mi aj kontakt na ženu, ktorá to mala na starosti. Už ani neviem ako a prečo, ale zavolať som jej, a tá žena ma pozvala k nim na stretnutie. Mala som zmiešané pocity, hrozne som vyzerala, a nevedela som, čo si mám o tom myslieť, ale prišla som. V miestnosti pastoračného centra bolo zopár žien. Vravela som si – kam som sa to zase dostala? Sedela som tam so sklonenou hlavou a hanbila sa za seba. Pomyslela som si, veď tie ženy sú isto zlé, škodoradostné a aj kruté. Budú sa ma na všetko vypytovať a nakoniec ma ešte oplujú. Na začiatku sa každá jedna zo žien predstavila. Keď prišiel rad na mňa, povedala som, že sa volám Anna a prežívam homosexuálne citenie. Keď mi pomôžu, budem žiť znova s Bohom. Bola som však veľmi prekvapená ich reakciou. Nerozoberali to, ako som vyzerala a čo som im vravela, ale nechali to na Boha, a prosili ho, aby ma zmenil. Boli to kresťansko-terapeutické

stretnutia zranených žien. Tá pani, ktorej som volala a ktorá zároveň aj viedla túto skupinku žien, bola maľuška – manželka kňaza východného obradu.

Jedného dňa prišla za mnou a pozvala ma k nim domov na obed. Neskôr som v ich rodine trávila aj niektoré víkendy. Bolo to priam neveriteľné. Sledovala som túto rodinu, ktorá žila s Pánom. Ich vzťahy boli veľmi nežné, milé, harmonické, opravdivé, vládne, srdečné a nadovšetko úprimné. Boli pre mňa zrazu všetkým tým dobrom, ktoré som doteraz nepoznala. Priateľke, ktorá so mnou bývala, som povedala, aby sa z môjho bytu odsťahovala, a rozišla som sa s ňou. Zároveň som dostala pozvanie aj od iných žien do ich rodín.

Moje srdce sa začalo uzdravovať. Boh mi začal posielat ľudí z Cirkvi, ktorí ma objali, starali sa o to, ako sa mám, čo robím, ľudí, ktorí ma skutočne milovali. Keď som bola medzi nimi, tak ma Boh začal vnútorne uzdravovať. Slzy mi stekali po tvári. Potrebovala som veľa lásky, odpustenia a uzdravenia. Zažívala som naozajstné a pravé medziludské vzťahy.

Pochopila som, že čím sme bližšie Kristovi, tým účinnej-

šie sa dokážeme ovládať a skutočne milovať druhého. Teraz už vnímam, že ak si človek zachová čistotu, získa viac ako len ochranu pred zlými následkami. Získa vnútorný pokoj. A tým aj dozrievanie v láske. Na týchto stretnutiach sme preberali aj Sväté písmo, ktoré som čoraz viac poznávala, čím som oveľa viac a bližšie spoznávala aj Boha.

Po niekoľkých rokoch som aj ja v tomto centre začala slúžiť v Cirkvi tým, ktorí chcú zanechať homosexuálne správanie. Kladiem dôraz predovšetkým na naše obrátenie, ochotu zmeniť svoje zmýšľanie, a tým aj skutky. Poukazujem tým aj na našu zodpovednosť. Chceme, aby ľudia vedeli, že uzdravenie je proces, ale každý môže prežiť úplnú slobodu v Ježišovi Kristovi. Sloboda, ktorú mi dal Boh, mi dala možnosť rozhodnúť sa. Ja som si zvolila pravdu a dobro, ktoré sú pravou slobodou, aj keď v minulosti som ju zneužila, a preto žila v otroctve, závislosti a neslobode.

Chcem, aby ste vy všetci, ktorí prežívate homosexuálne cítenie a nemali ste dobrú matku alebo dobrého otca, alebo sa u vás doma nevytvárali dobré a správne medziludské vzťahy, aké mal Boh v zámere s manželstvom a rodinou, prežili skutočnosť, že Boh je otcom aj tých, ktorí nemajú otca alebo matku. A to, čo Boh urobil pre mňa, môže urobiť aj pre vás. To, čo som prežila, podľa mňa nebola náhoda, ale chcem vám odovzdať poznanie, ku ktorému ma nakoniec priviedol Boh.

Anna

Tridsaťpäť rokov v homosexuálnych vzťahoch

Robin Teresa Becková (59) sa nebojí nikomu povedať, ani samotnému pápežovi Františkovi, že homosexualita premenila jej život na peklo utrpenia, temnoty, rozbitých snov a trvalej ľútosti. A po tridsiatich piatich rokoch homosexuálneho správania a dvanástich vzťahoch Robin presne vie, o čom hovorí.

„Podľa mojej skúsenosti je nemožné mať zdravý homosexuálny vzťah, pretože je to v protiklade s tým, ako nás Boh stvoril,“ povedala. Nazvala „krutým“ to, aby bol akýkoľvek náboženský predstaviteľ priaznivo naklonený takýmto vzťahom.

Odvtedy, čo sa pre Robin všetko zmenilo, uplynulo iba päť rokov. Bola zarytou protestantkou, ktorá prekrúcala Sväté písmo, aby sedelo jej homosexuálnemu životnému štýlu. V jeden deň sa však z rozmaru rozhodla ísť do katolíckeho kostola, aby dostala poznačenie popolom počas svätej omše na Popolcovú strelu. Prišla iba kvôli popolu, ale Boh mal iné plány.

Svoj dramatický životný príbeh Robin rozpovedala v knihe *Iba som si prišla po popol*, ktorá vyšla v roku 2012.

Pochádzala z rozvrátenej rodiny, kde obaja rodičia boli alkoholici. Otec fyzicky napádal matku a mal problémy s ovládaním svojho hnevu. V mladom veku sa Robin neraz stala svedkom, ako jej otec udieral, sácal matku a robil jej „ponížujúce veci“. Pamätá si, ako sa zblízka pozerala na matku, ako plače, keď bola týraná. Robin žila v smrteľnom strachu

zo svojho otca a myslela si, že pri najmenej provokácii by ju zabil.

Má iba jedinu spomienku na nežnosť zo strany svojej matky. Mala asi tri roky, keď si ju raz jej mama nečakane pritiahla a popestovala v náručí. To bolo jediný raz v celom Robininom detstve, keď sa cítila „bezpečne a šťastne“.

Nemala ešte ani päť rokov, keď začala utešovať svoju týranú matku. Pamätá si, že sa považovala za záchran-kyňu.

Náboženstvo sa pre Robin stalo únikom. Spolu so sestrou začala chodiť na cirkevné bohoslužby a to sa stalo jej životom. Túžila, aby Boh prišiel a zachránil ju z denného slovného, emocionálneho a fyzického zneužívania, ktoré zažívala doma.

Doživotnou traumatickou spomienkou sa pre ňu stal deň, keď ako sedemročná zistila, že otec odišiel z domu a na dobro ich opustil. Pamätá si, ako vybehla z domu, pozrela sa

„Túžila, aby Boh

prišiel a zachránil ju

z denného slovného,

emocionálneho a

fyzického zneužíva-

nia, ktoré zažívala

doma.“

do neba a kričala: „Bože, prečo? Zo všetkých detí na svete, prečo si rozhodol, aby sa toto stalo práve mojej rodine?“

Zúfalo túžila po láske

Robin študovala na vysokej škole. Jej otec bol fyzicky neprítomný a mama trpela vysilujúcou chorobou. Keď sa teraz na to spätne pozerá, uvedomuje si, aké veľké prázdno bolo v jej srdci a ako veľmi túžila po niekom – hocikom, kto by ju miloval.

Stredoškolský učiteľ v nej rozpoznal talent na spievanie. Začal sa k nej správať ako k dcére, ktorú nikdy nemal. Tešila sa z jeho náklonnosti. V kruhu jeho rodiny strávila mnoho šťastných chvíľ. Zažila život naplnený láskou a smiechom, ktorý bol pre ňu taký vzdialený, ale zároveň osviežujúci a životodarný. Po maturite sa však tento vzťah rozplynul a Robin sa cítila svojim učiteľom zradená. Sľúbila si, že už nikdy nepustí nijakého muža do svojho srdca.

Na vysokej škole stretla devätnásťročná Robin ženu, ktorá ju pozvala na charizmatické modlitbové stretnutie, kde zažila vyliatie Božej lásky, a stala sa zapálenou pre kresťanskú vieru. Robin sa zbližila so svojou novou kamarátkou. Vyvinul sa z toho intímny vzťah, ktorý sa rýchlo stal sexuálnym. Trval sedem mesiacov, a keď skončil, Robin bola zničená a mala zlomené srdce.

Pokúsila sa utiecť od svojich problémov a prešla na fakultu biblických štúdií. Bola veľmi nahnevaná, keď sa v jedn

deň dozvedela, že jej bývalá priateľka začala chodiť s chlapcom. Hľadala radu u jednej z vyučujúcich s cieľom, aby si len našla nejakú blízku priateľku. Toto priateľstvo sa však tiež stalo intímny a v priebehu niekoľkých mesiacov aj sexuálnym vzťahom.

Pamätá si, že v tom čase bola „*totálny prípad*“ a dnes to hodnotí tak, že „*v ničom som bola strašne mimo*“. Ich homosexuálny vzťah sa nakoniec dostal do pozornosti vedenia fakulty. Učiteľku chceli prepustiť a Robin vylúčiť zo školy, ale dovolili im ukončiť semester.

Robin žila s touto učiteľkou mnoho rokov. Stali sa členkami cirkvi, kde sa stretávali ľudia s homosexuálnymi sklonmi. Po čase sa rozhodli nepraktizovať homosexuálne skutky. Robin dúfala, že ich vzťah bude trvať večne. No netrval. Robin si myslela, že to boli jej problémy s návalmi zúrivosti, neistotou, snahou privlastniť si druhého a žiarlivosťou, ktoré nakoniec túto ženu odohnali preč.

„Hľadanie matky, ktorú som nikdy nemala“

Robinin život sa naďalej rútil do priepasti. Vo svojej cirkvi stretla inú ženu, ktorá ju presvedčila, že je naozaj a skutočne „lesbičkou“. Ani tento vzťah však nevydržal. Žena po žene, vzťah po vzťahu. Robin zúfalo hľadala lásku, ktorá by vydržala a naplnila by túžbu jej srdca.

„*Vždy sa to začalo skvele a vždy som si bola istá, že teraz som si naozaj našla pravú partnerku. No skôr ako po roku som*

z toho bola nešťastná a divila som sa, čo to zase robím. A odišla som," napísala vo svojej knihe.

Ľišla od jedného lesbického vzťahu k druhému a často sa vzájomne pokrývali. Chcela si byť istá, že nikdy nebude musieť zažiť moment, že by ostala sama a nemilovaná.

Keď sa pozerá späť, Robin si dnes uvedomuje, že vždy si hľadala partnerky, ktoré boli, podobne ako ona sama, psychicky zranené. „Stále som dúfala, že nájdem vyrovnanú, milujúcu, starostlivú ženu, ktorá vylieči moje srdce (inými slovami som hľadala matku, ktorú som nikdy nemala),“ napísala.

Robin tiež vyjadrila svoj názor, že „väčšina lesbičiek, ktoré bažia po vzťahu s inými ženami, má deficit vo svojom vzťahu s vlastnou matkou“.

„Viem, že v mojom prípade je to pravda. Nedostala som starostlivosť, ktorú som od matky potrebovala. Mala som toto zranenie od mojej matky a pokúšala som sa ho uzdraviť tým, že som sa obracala na iné ženy. Čakala som od nich, že mi dajú to, čo mi moja matka nebola schopná dať.“

„Žena po žene, vzťah

po vzťahu. Robin

zúfalo hľadala lásku,

ktorá by vydržala a

naplnila by túžbu jej

srdca.“

Mala štyridsaťšesť rokov, keď sa dostala do svojho jedenásteho vzťahu. S vydatou ženou, ktorá mala deti. „Mala som zutekať za hory, za doly, ale moje zúbožené, oslabené a bláznivé ja kapitulovalo pred mojou emocionálnou vyprahnutosťou. Dala som sa s ňou do vzťahu,“ napísala.

Pre vážnu chorobu sa dostala na dva týždne do nemocnice. Zdravie sa jej čiastočne vrátilo, ale len preto, aby zistila, že tá žena sa už rozhodla skončiť vzťah s ňou.

„To bol jeden z najbolestnejších a najsrdcervúcejších dní môjho života.“

Zlomené srdce dalo Robin príležitosť prehodnotiť vlastný život.

„Pozerala som sa na trosky toho vlaku s jedenástimi vagónmi a vedela som, že Boh odo mňa chcel, aby som tie trosky roztriedila. Dlho som sa však s tým nevedela vyrovať. Ležala som tvárou na podlahe a plakala: Ó, Bože, prosím, povedz mi, že to nie je môj život! Dúfala som, že sa prebudím a zistím, že to všetko bol iba veľmi, veľmi zlý sen. Bol to však môj život a musela som ho prijať za svoj, až do posledného kúska.“

„Kajajte sa a verte evanjeliu“

Niekedy v tom čase navštívila na Popolcovú stredú katolícky kostol, aby prijala označenie požehnaným popolom. Dostala znamenie kríža na čelo so slovami: „Kajajte sa a verte evanjeliu.“ Cítila, že Boh pohol jej srdcom. Na ďalšiu ne-

deľu išla na svätú omšu a cítila sa nevýslovne priťahovaná k bielej hostii, ktorú kňaz nazval „telo Kristovo“. Pokračovala v chodení na nedeľné sväté omše.

Robin však nebola presvedčená, že homosexualita je nesprávna. Podľa nej jej problém spočíval v tom, že si nevie vytvoriť „zdravý homosexuálny vzťah“. Do jej života vstúpila ešte jedna žena. Robin išla na to pomaly a dúfala, že priateľstvo sa zmení na doživotný vzťah.

„Zlou a smutnou správou bolo, že to, čo sa začalo ako úžasné priateľstvo, ktoré sa dva roky budovalo, skončilo v ruinách, keď sme začali prekračovať hranice a išli na miesta, o ktorých Boh povedal: „Neprekročíš!“ Tak ako to bolo v jedenástich vzťahoch predtým, aj tento sa stal šialeným a dysfunkčným doslova za noc. Všetky nádeje na požehnaný vzťah sa vyparili (alebo skôr boli rozmetané priamo do mojej tváre).“

Robin sa dostala na úplné dno a priznala, že vzťah s inou ženou nikdy nemôže byť správny. Vo svojej zlomenosti a trápení volala k Bohu o pomoc. Dostala silu obetovať svoju sexualitu Bohu a sľúbila od toho dňa dodržiavať jeho slovo ohľadom tejto veci. To sa stalo pred piatimi rokmi počas víkendu, keď mala päťdesiatštyri rokov.

„Napriek tomu, aký bolestný bol môj narodeninový víkend, som veľmi vďačná za to, že bol dostatočne hrozný, aby ma zobudil a priviedol k zmyslom (a ná kolená). Utekla som od homosexuálneho života a ani na sekundu som nepomyslela na návrat,“ napísala.

Robin sa začala zaujímať o rímskokatolícku vieru, rozhodla sa chodiť na katechézy a do Katolíckej cirkvi bola prijatá na Veľkú noc v roku 2010. Práve oslávila päť rokov toho, čo nazvala „kráčať s víťazstvom“. Veri, že to je „obrovský zázrak“.

„A zázrak je, že počas posledných piatich rokov som bola spokojná s tým, že som Boží osobitný, niekto. Bola som spokojná, že každý deň vstávam sama a vstávam so šťastím, že mám teraz s Bohom správny vzťah. Je to iba jeho úžasná milosť, ktorá mi pomáha, aby som zostala žiť sama. To je ten zázrak.“

Komukoľvek, kto sa opýta, Robin povie, že posledných päť rokov života jej plynulo v neprestajnom prekvapení.

„Musíte mi veriť, keď vám poviem, že som nikdy nič z tohto neplánovala. Bola som pristihnutá nepripravená, unesená nečakane, naslepo privedená a premožená Božím milosrdenstvom. Naozaj, nežartujem! Je to pravda, iba som si prišla po popol!“ uzatvára svoju knihu.

Robin

Toto svedectvo rozpovedala Robin pre LifeSiteNews:

<https://www.lifesitenews.com/news/it-is-impossible-to-have-a-healthy-gay-relationship-robin-beck-on-35-years>

Celý svoj dramatický životný príbeh Robin opísala v knihe: *Iba som si prišla po popol* (I Just Came For Ashes, Dunphy Press, 2012)

<http://www.robinteresa.com/Novel2013.htm>

Milé moje deti a drahí rodičia!

Čochvíľa už budem mať osemdesiat rokov. Všetkých vás pozdravujem a myslím na vás v modlitbe. Veľa rozmýšľam, ako a kde začať. Možno začnem tak trochu v strede, alebo od konca? S problémom inej sexuálnej náklonnosti som sa stretla takpovediac na vlastnej koži, až keď som mala takmer polovicu života za sebou.

Jeden z mojich synov nám priniesol tento moment, toto prevrpenie do rodiny, aj keď sa mi to ťažko hovorí. Ja „problémy“ nepovažujem za vec, ktorá by sa nedala riešiť, ale môjho manžela sa to veľmi dotklo. Bol z toho nešťastný. Bola som postavená pred situáciu, ktorú som pri mojej mnohohodnej rodine prvý raz v živote musela riešiť. Spočiatku som to manželovi ani „nezavesila na nos“, ale v dobrom manželstve by nemali byť takéto osobné, citlivé témy „tabu“. Okrem toho môj manžel bol lekár, a tak som si myslela, že by sme to mohli spolu seriózne prebrať, zhodnotiť alebo aj riešiť. Vzhľadom na svoje povolanie manžel sa skutočne podujal s plnou silou tento problém systematicky liečiť, prípadne aj „chirurgicky“: „Ako musíš, tak musíš, ale niečo s tým treba robiť. Treba mať silnú vôľu, prípadne sa aj oženit a vytĺkať klin klinom.“ V literatúre našiel prípady, keď sa niektorým podarilo dokonca zmeniť sexuálne cítenie, šťastne sa oženili a ako dôkaz tejto zmeny, „vylicenia“, mali aj deti. Čiže, silná vôľa všetko zvládla! Ja, ako matka, som mala na to iný pohľad.

Keďže v tom čase (pred 25 – 30 rokmi) sa ešte o mnohých veciach nevedelo (veľa osvetlil pápež Ján Pavol II.), nepokladala som pohlavný akt za niečo posvätné. Život išiel, ako išiel, a keď sa narodil tento náš syn, v duchu som bola rada, že ma Pán Boh navštívil iba menšou skúškou. Narodil sa s rúžstepom pery a ja som sa utešovala, že, Bohu chvála, nejde o srdcovú chybu. Pera sa zoperuje a potom už bude dobre...

Boli sme v Bulharsku. Môj syn mal ťažkú psoriázu – kožnú chorobu, ktorá sa na slniečku a účinkom morskej vody prvé roky po prepuknutí choroby na nejaký čas zmiernila. (Teraz je to čím ďalej, tým horšie.) Chodil na pláž, kde sa sľnil v „Adamovom odeve“. Na tejto pláži, ako som sa neskôr dozvedela, sa sústreďovali mládenci a muži, ktorí sa jeden pred druhým neostýchali a nadväzovali medzi sebou rôzne kontakty. Jeden večer sa môj syn vrátil akosi neskoro, bol celkom iný. Hneď som vytušila, že sa niečo stalo... Zvalil sa bez slova do kúta stanu, ako keby bol veľmi chorý. Nevedela som narýchlo, čo sa deje, nič som sa nepýtala, ani nehovorila. Alkohol z neho nepáchol, ani predtým nikdy nepil. Všetci ostatní už spali, sadla som si k nemu a dlho do noci som ho hladkala po hlave a rukách. Akosi som vycítila a pochočila, čo sa stalo.

Prvé dni som sa stále pýtala (Pána Boha, Ježiša), prečo sa to stalo. Robila som si výčitky. Tieto ma prenasledovali už vtedy, keď sa narodil s rázštepom pery. Kde som spravila chybu, čo som zanedbala,

zjedla som niečo škodlivé? „**Prečo? Prečo...?**

Prečo? Prečo...? Prečo...?

Donekonečna: Prečo? Čo **Donekonečna:**

som mala, mohla urobiť, čo

som zle spravila, alebo ne- **Prečo?“**

spravila, zanedbala? Teraz

som si zase nevedela dať odpoveď na tú ťažkú otázku: „Prečo?“ V tomto prípade som sa zase utešovala, že horšie by to bolo s pedofiliou, alebo nejakou inou odchýlkou...

Keď sme sa vrátili domov, začala som intenzívne zbierať informácie o príčinách, výskyte homosexuality, prípadne zvrátení tejto situácie – liečbe, alebo nejakom riešení. V tom čase bola práve homosexualita vyškrtnutá zo zoznamu chorôb a chýbali aj možnosti jej systematického liečenia, respektíve uzdravenia.

V mojej rodine som mala strýka, ktorého dnes môžem jednoznačne zaradiť do kategórie mužov s homosexuálnymi sklonmi. Pozorovala som ho hodný kus svojho života. Čo som si už ako dieťa všimla, že sa nikdy ani len nedotkol švárnej a milej mladej ženy, ktorá dlhé roky opatrovala nášho starého otca. Ani z jeho pohľadu, ani ináč som

nezachytila nejaký erotický signál, alebo prejav, hoci bývali všetci traja v jednej izbe. Sám ostal po celý život slobodný a nikdy som nevybadala, žeby mal o nejakú ženu záujem. Mňa mal veľmi rád, zaiste som mu nahrádzala dcéru a vôbec bytosť, ktorá bez výhrad a vypočítavosti opätovovala jeho lásku. Podobné správanie som vybadala aj u jedného svojho bratranca, o ktorom sa aj neskôr hovorilo, že pestuje sympatie k mužom. To som videla aj ja, ale šikovne ma pribral na výlet alebo prechádzku, kde som vlastne kryla jeho sympatie k jeho priateľovi. Bolo to však v čase, keď sa nik neopovážal s niečím takým vyrukovať, lebo sa mohol ocitnúť aj vo väzení.

Nemám rada, keď sa pri hľadaní príčin robia kombinácie a hľadá sa vinník. Život prináša rôzne situácie, ktoré na niekoho môžu pôsobiť pozitívne, alebo aj negatívne. Som určite pomerne rázny typ. Už situácia v mojej rodine to vyžadovala. Mám však šesť synov, prečo práve jeden z nich má takýto sklon? Je najmladší, mal zdravotné problémy. Alebo je azda na príčine jeho otec?

Chcem sa prihovoriť aj vám, ktorí ste tiež rodičmi. Neobviňujte sa za homosexuálne cítenie svojich detí. V prvom rade prijmite svoje dieťa a tento údel s pokorou a bez reptania, ale nie s trpkosťou. A nebojte sa, rany sa zahoja, pokiaľ sa neinfikujú... Kto si myslí, že dosiahne heterosexuálnu funkčnosť, má k tomu otvorenú cestu. Keď však jeho sily nepostačia, nech to prijme a skúsi hľadať miesto

vo svojom živote tam, kde bude užitočný, kde môže dobre uplatniť svoj voľný čas a energiu. Existuje toľko opustených, po láske, priateľstve a milom slove hladných a prahnúcich detí i mládeže, toľko telesne alebo duševne postihnutých, ako aj starých a opustených ľudí túžiacich po pomoci. Neuzatvárajme sa do seba, nezaoberajme sa stále svojimi problémami a sebou. Dobrý tip je ísť v návštevných hodinách do nemocnice, na onkologické oddelenie dospelých alebo detí. Aj na chirurgickom oddelení je mnoho pacientov, ktorých nik nenavštívi, nedonesie jablčko či flašu minerálky. Len si dobre otvorme oči, ale najmä srdcia! My sme s manželom aj s našimi deťmi chodievali do nemocníc a rôznych ústavov. Hlavne cez zimu sme strávili nejedno nedeľné popoludnie medzi deťmi na „Mokrohájskej“ alebo „Patrónke“ (internátna škola pre telesne, prípadne aj mentálne postihnuté deti), hrali sme sa s nimi, učili sme ich spievať a modliť sa. Keď vezmete niektorého

*„Napokon sme prišli
s manželom na to, čo
chceme odkázať aj
ostatným rodičom:
v prvom rade sme
tatkom a mamkou
všetkých svojich detí,
a nie ich sudcami.“*

vozičkara na prechádzku, zažijete dosiaľ nepoznané šťastie a blaženosť a vaše problémy sa vám budú zdať zanedbateľné a malicherné. Som presvedčená, že kríž nášho syna, ako aj všetky ťažkosti, ktoré sa osobne dotýkali všetkých detí mojej rodiny, tu boli a sú aj preto, aby nás, vás, aj všetkých ľudí učili, ako treba milovať, rozumieť si navzájom a spolupociť s inými. Prežitým utrpením sa naučíme priblížiť bližšie k Bohu, ako aj k tým, ktorí tiež trpia. Spolu s nimi napomáhame vznik spoločenstva vzájomnej pomoci a lásky.

Napokon sme prišli s manželom na to, čo chceme odkázať aj ostatným rodičom: v prvom rade sme tatkom a mamkou všetkých svojich detí, a nie ich sudcami. Viac sa ich snažíme vypočuť a pochopiť, a nie poučať a disciplinovať. Sú to už vlastne dospelí ľudia, sami bezbranní a nešťastní a veľmi osamotení. Často s myšlienkami o zmysluplnosti ich života. Náš syn už 20 rokov má k nám úplnú dôveru. Nestratil vieru v Boha a borí sa statočne so svojimi ťažkosťami. V každom prípade vám môžeme odporučiť, milí mladí priatelia, aby ste prehlbovali svoju vieru v Boha. Boh je absolútne verný. On vás nesklame a neopustí. Niekedy nevieme pochopiť, čo od nás chce, a často nám v tom môže pomôcť čítanie Biblie. Odporúčam vám preto zaobstarať si a čítať celé Sväté písmo. Veľkou útechou je aj čítanie žalmov. Sú to vzdychy duše niektorých starozákonných v Boha veriacich ľudí, ktoré vnesú hlboký pokoj a nádej aj do vášho srdca. Všetko môžeme robiť

s Božou pomocou, o ktorú aj ja neustále prosím pre moju rodinu a všetky moje duchovné deti, medzi ktoré rátam aj tých, ktorých mi posielala do cesty náš nebeský Otec. Veď sme všetci milované Božie deti a on každého z nás volá k sebe po mene. Keď sa vedome a s ochotou modlíme a snažíme aj plniť „buď vôľa tvoja“, tak sa môžeme spoľahnúť, že sa nám nestane nič zlé, čo by nám skrížilo cestu k nemu – večnému šťastiu a blaženosti – príchuti, ktorá je nám daná už na tejto zemi.

Na stretnutiach Linky Valentín a Riek, na ktorých som sa viackrát aj ja zúčastnila, som sa snažila nahradiť niektorým účastníkom mamu, keď nemali dosť odvahy prísť k svojej mame. Mnohých ľudí obdaril Pán svojím krížom a ten je určite len taký ťažký, aký vládžeme uniesť. Pozdravujem a povzbudzujem všetkých vo vernosti a dôvere k Pánovi.

mama

Ďalšie životné príbehy si môžete prečítať na internetovej stránke Linky Valentín, ktorá sa nachádza na stránkach Gréckokatolíckej eparchie Košice: <http://linkavalentin.grkatke.sk>

Odporúčame tiež pozrieť si nasledujúce filmové dokumenty:

MUŽI, PREBUĎTE SA!

z dielne Blackstone films, so slovenskými titulkami:

<http://gloria.tv/media/bVDRJAqRohh>

Film *Muži, prebudte sa!* je z dielne Blackstone films a má slovenské tituly. Tento dokument sa svojím obsahom prihovára mužom. Hovorí sa v ňom o tom, čo znamená byť mužom, na čom budovať pevný základ svojej mužskosti, o povolani k otcovstvu a pravom význame lásky. Muži musia objaviť to, kým sú, pretože to má vplyv na naše rodiny a našu spoločnosť. Zamýšľa sa nad tým, aké dôležité je udržiavať živý kontakt s Kristom, aby nás on premieňal.

TRETIA CESTA (The Third Way)

<http://www.blackstonefilms.org/films.html>

(Na spustenie slovenských titulkov je potrebné kliknúť

na tlačidlo „CC“, ktoré sa nachádza vpravo dolu na lište prehrávača a vybrať slovenčinu.)

Vo filme *Tretia cesta* ľudia prežívajúci homosexuálne sklony rozprávajú svoje životné príbehy. Hovoria o osobných zápasoch a o úteche, ktorú našli v učení Cirkvi. Film vypovedá aj o tom, že k ľuďom s homosexuálnym čítením treba pristupovať a prijímať ich s úctou, súcitom a jemnosťou a vyhýbať sa akémukoľvek náznaku nespravodlivej diskriminácie voči nim. Zachytáva svedectvá ľudí, ktorým sa zmenil pohľad na seba samých a ktorí dospeli k duchovnému uzdraveniu. Zároveň vyjadruje presvedčenie, že pre týchto ľudí je dobré nazrieť hlbšie do svojho vnútra a hľadať svoju skutočnú identitu – identitu milovaných Božích detí. Tento filmový dokument predstavuje kresťanskú lásku ako tretiu cestu v kontroverzných otázkach týkajúcich sa homosexuality.

TÚŽBA ZA VEČNÝMI VÝŠINAMI (Desire of the Everlasting Hills)

od spoločnosti Courage International.

<https://everlastinghills.org/movie/>

Film je od spoločnosti Courage International, má slovenské titulky, nájdete ho aj na TV Lux.

Filmový dokument *Túžba za večnými výšinami* prináša tri príbehy. Rilene, Dan a Paul pociťujú náklonnosť

k ľuďom rovnakého pohlavia a hľadajú šťastie v homosexuálnych vzťahoch. V dokumente vydávajú svedectvo o svojej ceste a dotykoch Boha v ich životoch.

Sprievodné slovo v PDF formáte k tomuto dokumentu nájdete na:

<https://everlastinghills.org/wp-content/uploads/study-guide-slovak.pdf>

CIRKEV MÁ BYŤ RODINOU PRE ĽUDÍ HOMOSEXUÁLNE CÍTIACICH

Rozhovor

Pred osemnástimi rokmi vznikla pri Gréckokatolíckej farnosti Košice-Staré mesto Linka Valentín pre ľudí s homosexuálnym cítením. Jedným z tých, ktorí sa rozhodli pomôcť týmto ľuďom, je aj otec Vitalij. Prinášame vám rozhovor s ním.

Čo dalo podnet na vznik Linky Valentín?

Linka Valentín vznikla vo februári 1999 a pôsobí ako pastoračná iniciatíva pri Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach-Starom meste. Nesie meno svätca, ktorý žehnal a prial pravej láske a pomáhal naplňovať potrebu lásky v živote ľudí, pričom ju považoval za Božie dielo. Podnetom boli naše pastoračné skúsenosti z rozhovorov s ľuďmi, tak zo života spoločenstva veriacich pri katedrále na Moyzesovej ulici, ako aj z rôznych častí Slovenska, ktorí prežívali homosexuálne cítenie. Títo ľudia pomenúvali svoje homosexuálne sklony ako osobnú ťažkosť, ktorá ich veľmi ubíja, ťaží a trápi. Sami pociťovali nenaplnenie a prázdnotu svojho života a mnohí strácali jeho zmysluplnosť. Nenechalo nás to ľahostajnými, preto sme sa rozhodli, že sa im pokúsime pomôcť. Vytvorili sme túto

duchovnú službu ako odpoveď na potreby týchto ľudí.

Prečo Linka Valentín vznikla práve v Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach?

Na to nejestvuje jednoznačná odpoveď. Boh povoláva ľudí k rozličnej službe, a to rôznym spôsobom. Dôležité je načúvať Božiemu volaniu a nenechať sa odradiť. Keď Boh povolá, dá silu aj vytrvať. Preto sa zvlášť nezamýšľame nad tým, prečo táto služba vznikla práve v našej cirkvi. Ak je však východná – Gréckokatolícka cirkev matkou, tak ako každá dobrá matka určite túži mať pod svojou rodnou strechou všetky svoje, neraz aj roztratené deti.

Čo konkrétne robíte pre homosexuálne cítiacich ľudí?

V tejto oblasti ponúkame osobné poradenstvo formou individuálnych stretnutí a rozhovorov, sprevádzanie ľudí s homosexuálnymi sklonmi v kresťanskom duchu, spolu aj s vytváraním podporných skupín. Prebiehajú tiež stretnutia a pomoc pre rodičov, známych a priateľov. Vzhľadom na to, že v spoločnosti sa téma homosexuality stretáva s predsudkami a neznalosťou, naša Linka

Valentín pomáha v tejto oblasti osvetou tak, že sa snaží viesť spoločnosť k porozumeniu voči tým, ktorých sa homosexualita osobne dotýka. Podieľame sa na dialógu medzi spoločnosťou, Cirkvou a ľuďmi s homosexuálnym cítením s úmyslom sprostredkovať nádej, vieru a vzájomné pochopenie. V tomto duchu sme v roku 2014 začali organizovať aj formačno-pastoračné semináre o homosexualite s názvom *Nádej pre ľudí inak sexuálne cítiacich*, ktoré prebiehali v rôznych mestách na Slovensku.

Spolupracujeme s domácimi i zahraničnými organizáciami s cieľom získavať i odovzdávať skúsenosti a poznatky v oblasti homosexuality. Usporadúvame semináre, konferencie na domácej i medzinárodnej úrovni, duchovné obnovy, prednášky a inú vzdelávaciu činnosť. Vydávame publikačné, vzdelávacie materiály určené ľuďom s homosexuálnym cítením, medicínskym kruhom, kňazom, rodičom, vychovávateľom a širokej verejnosti. Taktiež vedíme a vychovávame aj ďalších ľudí k tejto službe, keďže dopyt po informáciách, poznatkoch o danej téme a prednáškach je značný.

Čo je hlavným cieľom týchto seminárov a duchovných obnov? S akým pocitom alebo hlavnou myšlienkou z neho účastníci odchádzajú?

Semináre sme začali organizovať v máji 2014 v rôznych mestách na Slovensku a pokračujeme aj

v ďalších mestách. Pre semináre sme zriadili samostatnú webovú stránku www.seminarhom.sk, na ktorej sú zverejnené potrebné informácie a videozáznam prednášok z mája 2014 v Bratislave. Hlavnou náplňou týchto seminárov je poskytnúť širokej verejnosti možnosť získať správne, objektívne a potrebné informácie o tejto téme, nevyhnutné na získanie zodpovedného prístupu k ľuďom s homosexuálnymi sklonmi. Naším zámerom je citlivým a pravdivým spôsobom poukázať aj na neľahkú situáciu ľudí s iným sexuálnym cítením.

Účastníci odchádzajú z týchto seminárov obohatení o nové poznatky a skúsenosti. Pre mnohých z nich sú to aj úplne nové informácie, s ktorými sa v živote ešte nestretli. Vychádzame pritom zo samotných reakcií účastníkov a ich podnetov k jednotlivým prednáškam, ktoré na seminári odznievajú.

Cieľom duchovných obnov je duchovne sa obnoviť, spoznávať Boha vo veľkosti jeho lásky, odpustenia a milosrdenstva, nasledovať Krista svojím životom a spieť ku svätosti života. Snažíme sa dať týmto ľuďom pocítiť, že nie sú sami, že aj v spoločenstve Cirkvi sú ľudia, ktorí ich vedia prijať a nájsť v nich bratov a sestry, o ktorých sa môžu oprieť. Duchovné obnovy dýchajú rodinnou atmosférou. Ovocím stretnutí na obnovách je vedomie, že iba Boh nás môže skutočne naplniť, aj tie najhlbšie potreby nášho srdca. Jedine s ním môžeme prežiť zmysluplný život.

Čo je dôležité vedieť pre ľudí, ktorí pociťujú homosexuálne sklony? Ako sa s tým môžu vlastne vyrovnat?

Dôležité je tu porozumieť príčinám a následkom homosexuálnych sklonov. Podstatné je odpustiť druhým ľuďom, ako aj sebe, dosiahnuť od druhých odpustenie pre seba (snažiť sa o zmierenie), prijať sa a milovať – mať rád samého seba takého, aký som (neodmietat sa kvôli homosexuálnym pocitom), a naučiť sa s tým žiť. Práve tu sa môže prejaviť hodnota skutočného priateľstva a kresťanského spoločenstva, aby človek zvládol plnohodnotne žiť svoj život.

Byť milovaný je potrebou každého človeka, a preto sú takéto stretnutia v duchu kresťanského spoločenstva veľmi potrebné, lebo ponúkajú zážitok ozajstného priateľstva. Ak sa človek stretáva s cudnými mužmi a ženami v takomto priateľskom spoločenstve, jeho pocity menejcennosti a osamelosti sa oslabujú, čím ustávajú sexuálne pokušenia a narastá sebaúcta. Aby ľudia mohli správne milovať druhých, potrebujú zažiť krásu pravej lásky. Tú dáva Boh. Ľudia s homosexuálnym cítením by mali vedieť, že aj oni sú milovaní a prijímaní a nie sú odmietaní či odsúvaní zo spoločenstva Cirkvi. Prijatí ich a byť pre nich otvorení, prežívať s nimi všetko, čo život prináša – to je prvý a veľmi dôležitý krok potrebný pre ľudí zranených v srdci. Nezištne podaná ruka a chápace srdce znamená veľa a isto vedie k pokoju duše a k riešeniu životných situácií.

Pokiaľ sú tieto potreby človeka napĺňané, títo ľudia sa s homosexualitou ľahšie vyrovnávajú a dôjdu k uzdraveniu.

Pre uzdravenie nie je dôležité, či je v človeku ešte prítomné samotné homosexuálne cítenie, alebo nie je, lebo to pred Bohom nie je hriešne (iba homosexuálne skutky sú hriešne). Pre uzdravenie je dôležité, aby sa človek stotožnil s pravdou, zvládol svoj život milosťou Svätého Ducha, nežil aktívne homosexuálne (pokiaľ tak žil) a aby sa rozhodol pre Pána (aj keď nepraktizoval homosexuálne skutky) a nasledoval ho svojím životom.

Dajú sa identifikovať aj výsledky, ktoré ste za osemnásť rokov existencie Linky Valentín dosiahli?

Chcem zdôrazniť, že sprevádzanie homosexuálne cítiacich ľudí na ceste viery k dospelosti je beh na dlhé trate. Na druhej strane je to vďačná práca, lebo títo ľudia sú oveľa citlivejší a vedia oveľa viac a rôznym spôsobom prejať vďačnosť za pomoc a podporu pri nesení tohto kríža. Človek, ktorý je tak často sám so svojím problémom, nevie si rady, tak veľmi túži po tom, aby ho niekto pochopil a prijal. Ak nájde takéto prijatie vo vzťahu ku Kristovi, cíti sa prijatý a má vo svojom živote napriek tomuto prežívaniu „vyhraté“. V Kristovi nadobudne jeho utrpenie zmysel a môže byť uzdravený.

Ovocím tejto služby je aj stála účasť ľudí na duchovných obnovách a svedectvá, ktoré títo ľudia vydávajú. Aj napriek

mnohým viditeľným a pozitívnym posunom v ich živote naisto ostávajú aj udalosti, ktoré my nedokážeme postrehnúť. A ak sa niečo za tie roky podarilo dosiahnuť, tak len s pomocou Božej milosti.

Tak ako všetci ľudia aj ľudia prežívajúci homosexuálne sklony sú stvorení pre život v spoločenstve. Cirkev preto má byť aj pre týchto ľudí rodinou. A práve preto ich v pravde prijímame, venujeme im pozornosť, dávame im pocítiť lásku, Božiu blízkosť, duchovne ich sprevádzame a ponúkame im naše spoločenstvo.

Urobili ste za osemnásť rokov aj nejaké chyby?

Zaujímavá otázka. Zvykne sa hovoriť, že len ten, kto nič nerobí, neurobí nijakú chybu, aj keď sa s týmto tvrdením nedá súhlasiť, pretože ten, kto nič nerobí, žije len pre seba. Ak môžem povedať za seba, mrzí ma, že nie vždy som dokázal človeka v jeho bolesti prijať aj tým, že by som ho vedel pohľadiť, objasť a privinúť k sebe. Osobný dotyk, pohladenie, objatie sú totiž vo vzťahu k zraneným ľuďom určite oveľa zreteľnejším vyjadrením ako všetky krásne slová, ale len slová. Samozrejme, nielen to, pretože zranených ľudí treba vnímať a sprevádzať na ceste k uzdraveniu komplexne. Potrebne je mať na zreteli, že charizmy, talenty, dary, schopnosti od Boha nemáme len pre seba, alebo ruky len preto, aby sme ich vystavovali jemným dotykom motýľích krídel, ale preto, aby sme

nimi hojili alebo miernili rany dopadajúce na iných ľudí.

Prečo Biblia odmieta homosexuálne skutky a považuje ich za hriešne?

Pretože praktizované homosexuálne skutky sa stávajú pre človeka modloslužbou a človek postupne stráca svoju skutočnú slobodu. Duchovná podstata tohto problému vychádza z prvotného hriechu, narušeného vzťahu medzi Bohom a človekom a medzi človekom a človekom. Keďže homosexualita nie je autentický obraz o našej ľudskej prirodzenosti, ľudia, ktorí tieto skutky praktizujú, sa vzdalujú od Božieho obrazu, lebo nežijú svoju prirodzenosť. Tieto aktívne, hriešne skutky odporujú ľudskej prirodzenosti a spôsobujú odklonenie človeka od Boha. Potrebne je vedieť, že homosexuálne skutky nepriaznivo ovplyvňujú aj spôsob myslenia, zmýšľania u človeka. Ak človek žije v omyle, nevníma skutočnú realitu. Ide tu o modloslužbu, pretože pre človeka takto aktívne žijúceho sa stáva iný človek ideálom a robí si z neho „boha“ tak, že kladie toho druhého človeka na úroveň božstva. Tomu druhému sa podriaďuje, všetko mu dovoľuje a doslova ho uctieva. Závislý človek urobí pre svoju modlu čokoľvek. To je popretím pravdy, a tak sú homosexuálne skutky príkladom ľudského otročenia žiadostivosti (Ef 4, 22 – 24; 5, 1 – 5; Kol 3, 5 – 10).

Už starozákonný izraelský národ si plne uvedomoval spojitosť medzi sexuálnou čistotou (vernouťou

manželskému partnerovi) a duchovnou vernosťou jedinému Bohu (čo dosvedčoval aj ostrý kontrast medzi Izraelom a okolitými pohanskými národmi, ktoré sa vyznačovali rôznymi sexuálnymi a pohanskými praktikami v uctievaní svojich bohov). Keď Izraeliti začali amorálnym spôsobom uctievať cudzích bohov popri vzťahu k svojmu Bohu Jahvem, proroci neraz vystupovali a pranierovali tieto sexuálne nemravnosti, ktoré boli prejavom nevery Izraela voči Bohu (porov. Jer 13, 25 – 27; Dt 20, 18).

Biblickí proroci hodnotili hriech Sodomy (Gn 19) ako pýchu a modlárstvo, klaňanie sa amorálnosti. Stačí, ak sa pozrieme, aké dôsledky má masturbácia, pornografia, sexuálna fantázia aj samotné praktizovanie nezriadených sexuálnych skutkov na osobnosť človeka. Vo svete fantázie človek akoby nemusel rešpektovať žiadne hranice, pritom zdanlivo akoby nič neriskoval, a tým získava akýsi pocit ilúzie nezraniteľnosti či dokonalosti. **Sexuálna fantázia, masturbácia i homosexuálne skutky utlmujú pravú lásku a zamieňajú ju za modlu. Človek sa totiž cez ne izoluje od skutočnej intimity. Zabraňujú tak možnosti rastu pravého spoločenstva s druhými, ku ktorému je sexualita určená. Zdanlivé uspokojenie plynúce z masturbácie, ktorá je prítomná aj v homosexuálnych skutkoch, nie je orientované na rast v láske.**

Homosexuálne skutky sú nasmerované dovnútra, na seba samého – zameriavajú človeka na seba, uzatvárajú

ho do seba, podnecujú egoizmus a vedú človeka k tomu, aby žil pre okamžité a chvíľkové uspokojenie. **To potom ústi do rozvoja narcizmu, v ktorom človek vníma ľudí ako objekty na svoje vlastné uspokojenie, ignoruje ich skutočné potreby** a otupuje, stáva sa hluchým a slepým voči ich potrebám i bolesti. Tým dochádza u človeka k úpadku duchovna. Tam, kde sa človek príliš zameriava na telo, duchovný život a jeho rozvoj, ktorý je zdrojom pravej slobody, slabne. **Následne človek popiera pravdu a snaží sa vytvoriť si vlastnú realitu podľa vlastnej fantázie, predstáv, želaní a túžob.** A potom neraz tejto svojej „realite“ prispôsobuje všetko.

Ide tu o fenomén prispôbovania si Boha na svoj obraz (klaňanie sa modle – „zlatému teľaťu“), ktorý úzko súvisí s našou vlastnou žiadostivosťou, telesnosťou a vplyvom sveta na človeka. **Nešťastie tohto falošného postoja spočíva práve v tom, že človek si zamieňa a „mení“ Boha (podľa svojej svojvôle) namiesto toho, aby dovolil Bohu, aby ho on premieňal.** Predmetom uctievania sa tak stáva nie Boh, ale človek sám, jeho predstavy, jeho sebecko a pýcha.

Jedine uctievanie Boha je tým, čo v človeku spôsobuje svätosť a premieňa ho na Boží obraz... A zameriava ho tak na službu Bohu a ľuďom. Nadovšetko si potrebujeme uvedomiť a snažiť sa o to, aby sa Boh sám stal našou najhlbšou túžbou a potrebou.

V poslednom čase sa veľa hovorí o rodovej ideológii, moderných ľudských právach aj o registrovaných partnerstvách. Čo na to hovoríte?

Ideológiu tzv. rodovej rovnosti či otázku registrovaných partnerstiev, a potom aj ďalších aktuálnych a citlivých tém, ktoré táto nebezpečná ideológia narúša, nemožno nazvať inak ako kultúrou smrti (pozri napríklad <http://www.focolare.cz/gender>). Tie sa v súčasnosti prenášajú už aj k nám ako potenciálna morálna hrozba. Na jej vplyv a možné negatívne následky treba upozorniť všetkých ľudí a venovať osobitnú pozornosť zvlášť žiakom, mládeži a študentom škôl. Mladým ľuďom to treba vysvetliť, poučiť ich a dať im príležitosť zaujať v tejto otázke správny postoj a vyzvať ich k odvahe a aktivite v tomto náročnom morálnom boji o slobodu a dôstojnosť každého človeka. A keďže aj homosexualita je problémom vzťahu a súvisí v prvom rade so vzťahmi aj zraneniami, môžeme skonštatovať, že dnes sa už táto téma dotýka všetkých ľudí.

Homosexualita však nie je ľudským právom. Je zranením. Pokiaľ však pod ľudskými právami niekto chápe napríklad tzv. registrované partnerstvá, treba vedieť, že tým sa nevyriešia problémy týchto ľudí. Práve naopak, iba sa skomplikujú. Problémy, ktoré majú, budú mať (pokiaľ ich nezačnú riešiť) bez ohľadu na to, či tu budú, alebo nebudú tzv. registrované partnerstvá.

Čo si myslíte, prečo sa v našej spoločnosti nevenuje dostatočná pozornosť otázke homosexuality? Súvisí to aj s teóriou „gender“?

Pravdaže. Propagácia homosexuality súvisí aj s ňou. Do dnešného dňa však nikde vo svete nepreběhla žiadna seriózna vedecká diskusia o homosexualite na medzinárodnej úrovni. Problém spočíva aj v tom, že naša spoločnosť si v skutočnosti neuvedomuje vážnosť situácie, lebo téma a problémy týkajúce sa homosexuality i pravdy o nej sú väčšine ľudí neznáme, hoci sa už dnes o nej nehovorí ako o „tabu“. A ak sa niečo spomína na verejnosti, tak sú to väčšinou neobjektívne a, žiaľ, často aj skreslené a podsúvané informácie.

Potrebné je v tejto súvislosti poznať pravdu, hovoriť o nej, šíriť ju a držať sa jej. Mocní tohto sveta aj v štruktúrach Organizácie Spojených národov a Európskej únie kritizujú Cirkev za jej učenie o sexualite, ktoré je verné Božiemu zjaveniu. Cirkev aj dnes predstavuje jedinú inštitúciu, ktorá ochraňuje čistotu viery, obhajuje zdravý rozum a obraňuje zdravie človeka.

V tejto súvislosti je potrebné vynaložiť väčšie úsilie v oblasti vzdelávania. Mnohí ľudia totiž podporujú a obhajujú túto falošnú a nebezpečnú „rodovú ideológiu“ z nevedomosti a taktiež zastávajú otázku registrovaných partnerstiev len preto, že nechcú byť „zaostali“, ale naopak, chcú byť v dnešnej dobe „moderní“ a „kráčať s dobou“.

A to aj napriek tomu, že sa s tým vnútorne nestotožňujú. Dokonca aj poniektorí kňazi hovoria o tejto téme bez toho, aby poznali reálny život ľudí s homosexuálnymi sklonmi. Veľmi potrebné je čítať Sväté písmo, životopisy svätých a listy svätého apoštola Pavla, ktorý opisuje hrozné dôsledky spoločnosti, ktorá uznáva homosexuálne skutky. Predovšetkým je potrebné neprestajne si budovať osobný a živý vzťah s Bohom. To je dôvod, prečo je taká dôležitá nová evanjelizácia, o ktorej hovorí pápež František a ktorá od ohlasovania Kristovej lásky prechádza k človeku. **A Kristovu lásku je potrebné zakúsiť v Cirkvi i v rodine.**

Čo môže v tejto zložitej dobe robiť Cirkev? Mala by mať vytvorenú vlastnú sexuálnu výchovu?

Potrebné je pozorne vnímať všetko, čo sa deje v našej spoločnosti, a sledovať, čo sa učia naše deti v školách. Cirkev potrebuje mať svoju vlastnú inštitúciu, ktorá sa bude venovať uvádzaniu katolíckej mravnej výchovy do praxe, bude ju rozvíjať a šíriť medzi kňazmi a v práci s mládežou, v spoločenstvách, v škole aj mimo nej. Apelujem na oblasť vzdelávania, katechizácie, osvety. Je to jediný spôsob, ako môžeme s Božou milosťou nájsť cestu von z krízy, z kultúry smrti ku kultúre života.

Určite je nesprávne hovoriť o sexuálnej výchove, správnejšie je hovoriť o vzťahovej výchove v oblasti kresťanskej mravnej výchovy, pretože sexualita má svoju

funkciu v rámci vzťahu, a preto je nevyhnutné chápať ju vo význame vzťahu. Pokiaľ hovoríme o výchove, má to byť výchova k zodpovedným vzťahom. Táto výchova má smerovať k rozvoju ľudskej identity, výchove k manželstvu a rodičovstvu. Sexuálna výchova nemôže jestvovať bez duchovnej výchovy. V opačnom prípade privedie človeka do otroctva a k strate pravej slobody. Každé dieťa potrebuje dva póly – dobrý vzor otca a dobrý vzor mamy. Dieťa totiž potrebuje k výchove lásku a istotu oboch rodičov a tiež musí mať vytvorené hranice. Ak je dieťa vychovávané bez hraníc, stane sa panovačným a neurotizovaným.

V dnešnej dobe potrebujeme vyjsť von z ulity ľahostajnosti a pohodlnosti. Pápež František hovorí o Cirkvi ako o polnej nemocnici. Potrebujeme novú evanjelizáciu. Stáť bližšie pri človeku. Nepoľaviť pritom z ideálov, ale hľadať cestu pre tých, ktorí sú na ceste.

Veľmi jasne, múdro a rozvážne o tom hovorí olomoucký arcibiskup Ján Graubner v *Katolíckom týdeníku* č. 32/2015 (<http://www.katyd.cz/clanky/arcibiskup-pastorace-homosexualu.html>).

Kristus neprišiel zrušiť zákon, ale prišiel ho naplniť. Je tu namiesto potreba oveľa väčšej pozornosti a otvorenosti aj v otázkach sexuálnych zranení. V každej diecéze alebo eparchii je určite potrebné budovať väčšiu otvorenosť v otázkach zranení, v oblasti vzťahov, citov

a sexuality, ako aj v otázkach vytvorenia a rozvíjania služieb, ktoré by prinášali Kristovo uzdravenie všetkým, ktorí ho potrebujú.

Za rozhovor ďakuje Jana Selmová.

Odporúčame dokument:

Kongregácia pre náuku viery: *Pastoračná starostlivosť o homosexuálne osoby*, Rím 1986.

Dokument je na stiahnutie v PDF formáte na:

<http://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-vatikanskych-uradov/c/pastoracna-starostlivost-o-homosexuálne-osoby>

alebo ho nájdete, ak do vyhľadávača Google zadáte: KBS Pastoračná starostlivosť o homosexuálne osoby

KONTAKTY

LINKA VALENTÍN

Linka Valentín vznikla vo februári 1999 a pôsobí ako **pastoračná iniciatíva Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach**. Venuje sa službe duchovnej pomoci kresťanom s homosexuálnymi sklonmi a všetkým tým, ktorí prežívajú problém identity s vlastným pohlavím. Títo ľudia sa neraz zúfalo snažia prekročiť svoj tieň rozličnými smermi, len aby sa nejako zaradili a vedeli žiť šťastne. To prináša so sebou veľa samoty nielen v pocitoch, ale aj v realite každodenného života.

Pastoračná činnosť Linky Valentín vychádza z ducha evanjelia, a je preto zameraná na podanie pomocnej ruky tým, ktorí prežívajú homosexualitu, ale zároveň túžia po živote v súlade s Božím slovom. Pomáha im vyrovnať sa s týmito pocitmi vo vlastnom svedomí a vo vzťahu k Bohu. Uzdravovať dušu človeka, zranené vnútra ľudí. Ukazujeme im cestu, ako túto ťažkosť možno riešiť. A na tejto ceste sa ich snažíme aj sprevádzať.

Naša služba spočíva v individuálnych stretnutiach, osobných rozhovoroch, ako aj v komunikácii formou listov a e-mailovej pošty. Pomáhame im odpovedať na otázky, riešiť ich zranenia a zápasy. Organizujeme pravidelné duchovné stretnutia, prednášky a duchovné obnovy.

Už v roku 2004 sme na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte v Prešove a na Slovensku hostili/organizovali prvú medzinárodnú konferenciu na tému *Homosexualita – interdisciplinárny pohľad*.

Snahou Linky Valentín je pomáhať hľadajúcim nachádzať cestu a spolu s nimi prichádzať k pravde. Ježiš Kristus zomrel za každého človeka a chce svoje radostné poslanstvo adresovať každému, teda aj ľuďom s homosexuálnym cítením. **Aj im patrí a je adresované evanjelium!** Kristus má svoju náruč otvorenú pre všetkých ľudí a každého jedného uistuje: „Ja som Cesta, Pravda a Život.“ Ja som neomylná cesta, neklamná pravda, nekonečný život. Poď za mnou, lebo ja ti môžem dať večný život (porov. Jn 14, 6).

Kontakt: valentinskespolocenstvo@centrum.sk

FÓRUM ŽIVOTA, O. Z.

Občianske združenie Fórum života, ktoré spolupracovalo s Linkou Valentín na vydaní tejto brožúrky, na svojej webovej stránke venuje priestor aj téme homosexuality

a k tejto téme poskytuje aj ďalšie informácie.

Kontakt: www.forumzivota.sk,
forumzivota@forumzivota.sk

PRIESTOR PRIJATIA

V katolíckom dome evanjelizácie Dom Quo Vadis v Bratislave prebieha každý druhý týždeň otvorené stretnutie Modlitby na ceste... Ide o modlitbové stretnutie tých, ktorým záleží na ľuďoch prežívajúcich homosexuálne sklony.

Kontakt: www.priestorprijatia.sk

V Bratislave prebiehajú aj uzavreté stretnutia, kde je priestor na modlitbu a meditáciu nad Božím slovom aj na vzájomné rozhovory s mužmi a ženami prežívajúcimi homosexuálne sklony. Účasti na týchto stretnutiach predchádza osobná individuálna komunikácia.

Kontakt: priestorprijatia@gmail.com

Ak by ste mali ochotu prispieť na vydávanie tejto brožúrky, môžete tak urobiť vkladom na účet:

SK6109000000000422874576 s variabilným symbolom: 204. Ďakujeme.

Pri príspevku zo zahraničia:

SK6109000000000422874576

BIC S.W.I.F.T.: GIBASKBX

Fórum života, o. z., VS204, Heydukova 14, 811 08 Bratislava

Banka: Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava

Ak chcete podporiť činnosť Linky Valentín, môžete tak urobiť poukázaním finančných prostriedkov na číslo účtu:

SK0402000000003282079653

Vitalij Luck

Tretia cesta

*Príbehy mužov a žien prežívajúcich homosexuálnu
náklonnosť, slobodných i žijúcich v manželstve, zo
Slovenska i zahraničia*

V spolupráci s Linkou Valentín vydalo Fórum života
v Bratislave, 2017

Copyright © Linka Valentín,

Gréckokatolícka cirkev, P. O. Box B-43, 040 01 Košice 1

ISBN 978-80-969882-2-8

Vitalij Luck je teológ, spoluzakladateľ Linky Valentín, ktorá vznikla ako pastoračná iniciatíva pri Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach v roku 1999. Venuje sa službe duchovného sprevádzania kresťanov s homosexuálnymi sklonmi a všetkým tým, ktorí prežívajú zranenia v oblasti vzťahov, citov, sexuality a majú problém identifikovať sa s vlastným pohlavím. Podľa jeho slov málokto na Slovensku si uvedomuje, že nemáme len niekoľkých hlučných aktivistov, ale aj veľa tých, ktorí týmto stavom trpia nedobrovoľne, hľadajú inú cestu a denne bojujú o svoju vernosť Kristovi.

ISBN 978-80-969882-2-8

9 788096 988228 >

ISBN 978-80-969882-2-8